

مصاحبه دانشجویان پیام تبریز

با: شیخ عزالدین حسینی

دکتر عبد الرحمن قاسملو

وسازمان چهره‌های فدائی خلق ایران

شاخه کردستان

مصاحبه دانشجویان پیشگام تبریز

با :

نیروهای سیاسی «هیئت نمایندگی»

کردستان

به جای مقدمه

* با اوجگیری و گسترش مبارزات خلقهای ایران جهت برچیدن و نابودی بساط رژیم پهلوی وابسته به امپریالیزم، خلق کرد نیز دوشا - دوش دیگر خلقهای ایران باین رسالت خود جامعه عمل پوشاند و سهم بسزائی را در به ثمر رساندن انقلاب ایران بعهدہ گرفت .

بعد از قیام بهمن ماه و بگور سپردن رژیم شاهنشاهی ، خلق کرد فرصت یافت تا خواستهای برحق خود را مطرح کند . باین امید که شاید دمکراسی در ایران جایگزین دیکتاتوری و خفقان شده ، ولی رژیم جمهوری اسلامی بخاطر ضعف تاریخی و طبقاتی خورده بورژوازی حاکم از یک طرف و حضور بورژوا لیبرالها در حاکمیت از طرف دیگر قادر به تغییر سیستم سرمایه داری وابسته نشده و در نتیجه از بر آوردن خواستهای اساسی خلقهای ایران و بخصوص خلق کرد عاجز بود .

بورژوازی لیبرال بقدرت خزیده از همان بعد از سرنگونی سلطنت و قیام بهمن ماه چهره واقعی خود را نمایاند و در عمل کردهایش متحد طبیعی بودنش نسبت با امپریالیزم آمریکا را نشان داد . بهمین خاطر نیز در منطقه کردستان که محیط آماده تری جهت مطرح شدن خواستهای بحق مردم دیسده میشد دست به برنامه های حساب شده ای برای

---

* متن زیر در مقطع دور اول مذاکرات هفت ویژه دولت با هیئت نمایندگانی خلق کرد نوشته شده است .

سرکوبی و درنطفه خفه کردن جنبش کردستان زد .
 دولت بورژوا لیبرال وابسته ، با همکاری و همگامی عناصر سرمایه دار
 وابسته به رژیم قبل و سران مزدور ارتش ضد خلقی خود را آماده مقابله
 با خواستهای خلقها میکرد . و بدین منظور در منطقه کردستان نیز از عوامل
 خود یعنی فئودالها و مزدورانی مانند احمد مفتی زاده و غیره جهت
 توطئه چینی استفاده نمود ، و از طرفی رادیو - تلویزیون جنگ تبلیغاتی
 وسیعی علیه خلق کرد بر راه انداخت . ثمره شوم اتحاد بورژوا لیبرالهای
 بقدرت رسیده و سران ضد خلقی ارتش و فئودالهای محلی منجر به
 واقعه دردناک ۲۷ اسفند در سنندج شد که نوروز خونین را بوجود آورد .
 با آمدن هیئت اعزامی از تهران بریاست آیت الله طالقانی و
 ملاقات با هیئت منتخب خلق کرد بریاست شیخ عزالدین حسینی و
 رسیدن به توافقاتی ، با طرح خواستهای خلق کرد که شامل هشت
 ماده میشد فاجعه سنندج با ۳۰ نفر کشته و زخمی خاتمه مییابد .
 بدنبال طرح خواستهای خلق کرد ، در تمامی شهرها و مناطق
 کردستان مردم با راهپیمایی و تظاهرات از طرح هشت ماده ای
 پشتیبانی میکنند .

مسئله بدینجا ختم نمیشود . دولت فعالیت خود را در مناطق
 دیگر ادامه میدهد . بکمک فئودالهایی مانند ملاحسنی ، معبودی ، فرود
 خسروی و سران ارتش ضد خلقی نظیر ظهیر نژاد و غیره و کمک گرفتن
 از نیروی پشت جبهه اش یعنی قیاده موقت ، موفق میشود تا درسی (۳۰)
 فروردین جنگ خانمان بر انداز نقده را بسجود آورد و همچنین
 جهت بهره جوئی برای پیشبرد اهداف کثیف خود سعی در بدبین نمودن
 و بجان هم انداختن ترکها و کردهای نقده میکند که متأسفانه تا حدودی
 هم موفق میشود .

توطئه ادامه می یابد . رادیو - تلویزیون جنگ تبلیغاتی و روانی

خود را با خلق کرد به وقیحانه ترین شکلی ادامه میدهد . دولت بخاطر پیشبرد اهداف خود بانواع حيله ها دست می یازد . تا بالاخره محیط را آماده دیده و دراوایل تیرماه نیروهای ارتش و سپاه پاسداران را از کرمانشاه عازم سنندج میکند .

خلق کرد جهت اعتراض به عملکردهای دولت موقت و تبلیغات مسموم رادیو - تلویزیون متوسل به تظاهرات و اعتصابات میشود . در مریوان راهپیمائی منجر به زد و خورد بین مردم و دارودسته مفتی زاده می شود . بدنبال این درگیریها سپاه پاسداران بشهر وارد میشود . و مردم بعنوان اعتراض بحضور پاسداران درشهر ، شهر را ترك کرده وبصورت آواره در اطراف شهر اردو میزنند .

زحمتکشان سراسر کردستان از حرکت انقلابی مردم مریوان پشتیبانی کرده ومردم قهرمان سنندج با راهپیمائی عظیم و پرشکوه سنندج - مریوان حمایت همه جانبه خود را از آنها اعلام میدارند . بیست وششم مرداد ماه دربرخوردهای شهر پاوه عده ای از پاسداران کشته میشوند که انگیزه یورش بکردستان میگردد . متعاقب آن در روز بیست وهفتم مردادماه آیت الله خمینی بعنوان فرمانده کسل قوا دستور یورش بکردستان را میدهد . حزب دمکرات و شیخ عزالدین فاسد ودیگر سازمانهای سیاسی مترقی مزدوران امپریالیزم و صهیونیزم شمرده میشوند .

نیروهای ارتش و سپاه پاسداران بفرماندهی چمران جلاد تل - زعتر مستقیماً وارد گود میشوند .

یورشگران بسنندج وارد شده وبا اشغال سنندج ، خلخالی حاکم شرع جمهوری اسلامی در روز سیام مرداد حکم اعدام ۹ انقلابی را صادر میکند . بعد از سنندج به سقز حمله میشود که در آنجا با مقاومت شدید مردم مواجه میگردد . وبالاخره بعد از چهار روز کشتار شهر را تصرف

میکنند و خلخالی دربدو ورودش حکم اعدام چندین نفر انقلابی را صادر میکند.

بعد از اشغال سقز بوسیله سرکوبگران تمامی مردم از شهرها خارج شده و نیروهای مسلح خلق کرد در کوهها سنگرمیگیرند. ارتش، پاسداران و فئودالهای منطقه برای اینکه رعب و وحشت در روستائیان کردستان ایجاد نمایند تا روستائیان پیشمرگان را دردهات راه نداده و با خالی کردن پشت جبهه پیشمرگان بخيال خام خود قادر به ازبین بردن آنها بشوند، نقشه وحشتناک و ضد بشری ای که نظیر آن در دنیا کم است را، طرح میکنند و در روز یازدهم شهریور فاجعه قارنا را بوجود میآورند که طی آن چهل و شش نفر از روستائیان شهید و عده ای نیز زخمی میشوند.

دوازدهم شهریور، مهاباد به اشغال نیروهای ارتش و پاسداران درمیآید. نیروهای سیاسی خلق کرد جنگ پارتیزانی را علیه یورشگران آغاز میکنند و جبهه مقاومت در تمامی روستاها و شهرهای کردستان گسترش میابد.

بعد از یکماه جنگ پارتیزانی و با شکست مفتضحانه نیروهای سرکوبگر اکثر شهرها بوسیله مردم و نیروهای سیاسی فتح میشوند. سیاست دولت جهت سرکوبی خلق کرد شکست خورد و بدنبال آن هیئت ویژه دولت جهت مذاکره با هیئت نمایندگی خلق کرد اعزام کردستان شد. آیت الله خمینی در پیام ۲۶ آبان خود وعده خود - مختاری را بخلق کرد داد.

نیروهای سیاسی کردستان که از اول نیز خواهان روشهای سیاسی جهت حل مسئله کردستان بودند از پیام آیت الله خمینی استقبال نمودند و بخاطر اینکه بتوانند در جهت منافع اکثریت خلق کرد حرکت کنند هیئت نمایندگی خلق کرد را جهت مذاکره با هیئت ویژه دولت

تشکیل دادند.

پس هیئت نمایندگی ثمره اتحاد نیروهای سیاسی است که برای کسب حقوق مسلم خلق کرد یعنی خودمختاری مبارزه میکنند. هیئت نمایندگی خلق کرد تشکیل یافته از: شیخ عزالدین حسینی که ریاست هیئت را عهده دار است؛ حزب دمکرات سخنگوی هیئت، سازمان انقلابی زحمتکشان (کومه‌له) و سازمان چریکهای فدائی خلق (شاخه کردستان) . *

بخاطر خصالت طبقاتی دولت هیئت ویژه‌اش از بدو آغاز مذاکرات بسنگ اندازی در مذاکرات پرداخت و علیرغم پیام آیت الله خمینی از آنجائیکه در ماهیت بورژوا لیبرالها نیست که قادر باشند با نمایندگان خلقی بر سر میز مذاکره بنشینند از همان آغاز شروع اولین جلسه مذاکرات بحضور نمایندگان سازمان چریکهای فدائی خلق و سازمان انقلابی زحمتکشان کردستان اعتراض نمودند و بعنوان تنفس جلسه را ترک کرده و تاکنون نیز تنفسشان بانجام نرسیده است!! فقط طرحی از طرف دولت تحت عنوان خودگردانی اعلام شده که قصد دارند این طرح کذائی را بخلق کرد تحمیل کنند، ولی هیئت نمایندگی خلق کرد ضمن رد طرح دولت، طرحی در بیست و شش ماده تنظیم و ارائه کرده است که در برگیرنده خواسته‌های خلق کرد میباشد .

تذکار: حتماً «خوانندگان از اینکه جای کومه‌له را در مجموعه مصاحبه‌ها خالی می‌بینند سوال برایشان مطرح بشود که چرا ادا تشجویان پیشگام با کومه‌له مصاحبه نکرده‌اند؟

باید بگوئیم که ما با سازمان انقلابی زحمتکشان مصاحبه نموده‌ایم ولی بعلت اشکالاتی موفق به چاپ مصاحبه نشدیم و امیدواریم بعداً بتوانیم متن مصاحبه را چاپ کنیم .

* اینکه ما با نیروهای سیاسی کردستان مصاحبه نموده‌ایم بخاطر تأیید مواضع و نقطه نظرهای آنها نمیشد بلکه جهت شناساندن بیشتر نیروهای مطرح در مسئله کردستان میباشد و فقط نقطه نظرهای سازمان چریکهای فدائی خلق ایران مورد قبول ماست .

شیخ عزالدین حسینی

سؤال - لطفاً در حد امکان سابقه مبارزاتی خود شرح دهید .
جواب - مبارزات من هم بر علیه خرافات مذهبی و هم بر علیه ظلم و استبداد بوده من از وقتی که احساس مسئولیت کردم مخصوصاً بعد از واقعه شهریور سال ۱۳۲۰ در مبارزات سیاسی شرکت داشتم و در یک حزبی بنام «کومه له زیرکاف» (رستاخیز خلق کرد) آنموقع شرکت داشتم و فعالیت میکردم، بعداً تا هنگامیکه رژیم شاه سقوط کند آشکارا و پنهان فعالیت داشته ام و از طرف مقامات دولتی گاهگاهی مورد فشار قرار میگرفتم و در این مدت قبل از اینکه رژیم شاه سقوط کند، فعالیت داشتم و در تظاهرات و هدایت مردم و تمام فعالیتهایی که مردم بر علیه رژیم شاه می کردند شرکت میکردم و حالاً که میبینید ، ما فعلاً در راس مبارزات قرار گرفته ایم اینرا ادامه خواهیم داد تا خلق کرد به حقوق حقه خودش برسد و خلق ایران به آزادی و دموکراسی. تصور میکنم این کافی باشد چون بارها ما این مسائل را تشریح کرده ایم و اگر از مردم هم در این مورد سؤال کنید از سابقه مبارزاتی من عموماً اطلاعات بیشتری در اختیارتان خواهند گذاشت .

سؤال ۲- در زمان جنگ مقاومت کردستان مدارکی دال بر وابستگی شما به ساواک نشر و پخش شد نظرتان در این مورد چیست ؟
جواب ۲- من آنها را تکذیب میکنم کسی که بخواهد انسانی را

تعقیب بکند، بر علیه انسان یا بر علیه خلق جنگی را شروع بکند هیچگاه از افترا و تهمت روی گردان نیست و از تمام راهها به جنگ میپردازد و من اینرا تکذیب میکنم و اصلاً، اساساً ارزشی برای این قائل نیستم که حتی جوابش را بدهم .

جواب- آیت الله خمینی دوشخصیت دارد ، یکی تا زمان شاه و سقوط رژیم که آنموقع دارای شخصیتی بود که در راس انقلاب قرار گرفته بود درست است که مردم انقلاب کردند و مردم مبارزه کردند ، ولی او سمبل مبارزه بود و با آن قاطعیتی که داشت واقعاً در پیشرفت انقلاب تأثیر بسزایی داشت واقعاً او را میشد رهبر انقلاب نام نهاد. ولی مسلماً بعد از سقوط رژیم شاه و به قدرت رسیدن خودش مسلماً شخصیت دیگری دارد که برای مردم روز بروز روشن تر میشود و به عقیده من تدریجاً برای همه معلوم میشود که این دولت نمیتواند امور مملکت را اداره کند .

سؤال ۴- نظرتان در مورد پیام صلح آیت الله خمینی چگونه است ؟ آیا این پیام دربرگیرنده خواستههای خلق کرد میباشد ؟

جواب - خلق کرد از این پیام استقبال کردند بخاطر اینکه نشان بدهند که جنگ طلب نیستند و هم چنانکه از اول خواستار راه حل سیاسی بودند و در این راه تلاش زیادی کردند ولی جواب آنها را با یورش و حمله ناجوانمردانه دادند بعد از اینکه رژیم از لحاظ سیاسی و نظامی شکست مفتضحانه خورد و عقب رانده شد، بعد که پیشنهاد صلح شد و پیام امام منتشر شد مسلماً مردم کرد بخاطر اینکه اثبات کنند حتی در حال پیروزی آماده اند که از راه مذاکره مسئله حل بشود ، روی این اصل از آن پیام مردم کرد استقبال کردند هر چند با دید تردید و نگرانی و اینکه آیا به خواست خلق توجه میشود مینگرند .

سؤال ۵- رژیم حاکم ایران را خلقی میدانید یا نه ؟

جواب - برای همه تدریجاً روشن میشود که این رژیم خلقی نیست و تنها يك قشر خاصى حکومت میکنند و همه چیز را به نفع خودشان راه می اندازند ، و آن قانون اساسی یکی از دلایل مسلم این مسئله می باشد که به حقوق خلقها هیچ توجهی نشده و ولایت فقیه و شورای نگهبان که قشر آخوند را برگزیده مردم سوار میکند و رویش است و درباره حقوق خود مختاری خلقها هیچ چیزی در قانون اساسی نیست و آزادی مطبوعات و احزاب را مقید کرده ، که نمیتوان او را آزادی نام نهاد .

سؤال - نظرتان در مورد ارتش و پاسداران و نقش هر کدام در یورش به کردستان چیست ؟

جواب - مسلماً نقش پاسداران خیلی شدیدتر از نقش ارتش بوده و در درون ارتش بودند کسانی که از این جنگ ناراحت بودند و کمتر دخالت میکردند ولی در ارتش کسانی نیز بودند که در جنگ شرکت میکردند و به مردم فشار می آوردند. مسلماً فرق پاسداران و ارتش خیلی زیاد است . تدریجاً در درون ارتش کسانی هستند که مردمی فکر میکنند و روز بروز ارتش متوجه این میشود که نباید در مقابل برادرانش قرار بگیرد. چون در زمان شاه او را وادار کردند که با برادرانش بجنگد بعد از انقلاب او را محاکمه کردند و بسیاری از آنها را اعدام کردند. خودشان به این فکر هستند که اگر دوباره در مقابل مردم قرار بگیرند اگر رژیم دیگری پیش بیاید دوباره آنها را اعدام خواهند کرد روی این اصل عقیده ام این است که ارتش روز - روز متوجه این واقعیت میشود که نباید همیشه قربانی بگیرد و قربانی بدهد .

سؤال ۷- با توجه به جواب سئوالهای فوق شما ارتش را بر پاسداران ترجیح میدهند ؟

جواب - من نگفتم که ارتش بطور کلی بر پاسداران ارجحیت داشته من گفتم در مسئله یورش به کردستان آنها کمتر فعالیت میکردند ولی دخالت میکردند. من سیستم ارتش را تأیید نمی کنم من گفتم در میان ارتش کسانی هستند که مردمی فکر میکنند و مانع بعضی از تندر- و بیهای پاسداران میشوند.

سؤال ۸- بالاخره نظر شما در مورد پیام آیت الله خمینی برای ما مشخص نشد چون شما از یکطرف از پیام استقبال میکنید و از طرف دیگر میبینیم که طرح خودگردانی که بر اساس قانون اساسی است و متضاد با طرح ۸ ماده ای خلق کرد است به امضای آیت الله خمینی رسیده در این مورد توضیحی بدهید.

جواب - ما این طرح خودگردانی را اصلاً قبول نداریم و این طرح مربوط به مذاکره خلق کرد نیست. چون آن يك طرحی سراسری است برای همه خلقهای ایران در نظر گرفته شده ولی مسئله این است که آنها بعد از مقاومت خلق کرد و بدست آوردن پیروزی، آنها آمده اند که با خلق کرد مذاکره بکنند ما این دورا باهم مربوط نمیدانیم و اساساً آن طرح خودگردانی که بقول بچه های کرد طرح سرگردانی، این ربطی به مذاکره ندارد و اصلاً مذاکره نمیخواهد چون آنهاست که با دولت در مذاکره نیستند آنها هم سهیم هستند.

ما آنچه میخواهیم خودمختاری است و حتی از اسمش هم نمیتوانیم گذشت بکنیم.

سؤال ۹- با توجه به اینکه جنبش خلق کرد خصالت ضد امپریا- لیستی دارد تأثیر پذیری حرکتهای ضد امپریالیستی اخیر (جریان تسخیر سفارت آمریکا) را از جنبش خلق کرد به چه شکلی می بینید؟
جواب - این درست است که جنبش خلق کرد ضد امپریالیستی و ضد ارتجاعی است و این جنبشی که در ایران بر علیه امپریالیسم بوجود

آمده ، مسلم خود جنبش ضد امپریالیستی را ما تأیید میکنیم و باید مردم و مخصوصاً احزاب و سازمانهای سیاسی از این مقطع زمانی * هر چه بیشتر استفاده بکنند و مسلماً خلق کرد با سایر خلقهای ایران در این جنبش سهیم میباشد ولی ، مسئله خودمختاری را که بدست آوردن حق خودش میباشد ، فراموش نخواهد کرد و این دورا باهم در تضاد نمی بیند . یعنی بگوئید در این مقطع که مردم ایران بر علیه امپریالیسم مبارزه می کنند و چون ما نیز ضد امپریالیست هستیم از حق خودمان بگذریم اینطور نیست .

در این مقطع زمانی ما هر دورا باهم هماهنگ می دانیم و باید در ایران مبارزه گسترش پیدا بکند هم بر علیه ارتجاع داخلی وهم بر - علیه امپریالیسم .

سوال ۱۰ - مختصری در مورد نحوه تشکیل هیئت نمایندگی خلق کرد توضیح دهید ؟

جواب - از مدتها قبل این مسئله یعنی تشکیل هیئت نمایندگی خلق کرد مطرح بود و بارها مورد بررسی قرار گرفته بود تا اینکه بعداً اینطور شد که توافقنامه از طرف حزب دمکرات کردستان امضا شد و بعداً من و گروههای دیگر ، سازمان انقلابی زحمتکشان کردستان (کومه له) و سازمان چریکهای فدائی خلق ایران - شاخه کردستان امضاء کردیم و روز ۶ آذر در یک تظاهرات سرتاسری که در بیشتر شهرهای کردستان برپا شد هیئت نمایندگی خلق کرد مطرح و طرح هشت ماده ای مورد تأیید خلق کرد قرار گرفت و ما این هیئت نمایندگی را در حقیقت هیئت نمایندگی خلق کرد میدانیم و امروزه بنام هیئت نمایندگی خلق کرد بدون توجه به اینکه از چه گروهها و سازمانهایی تشکیل شده مردم او

* از این مقطع زمانی (از این حرکت ضد امپریالیستی)

را می‌شناسند و مورد تأیید قرار می‌دهند .

سؤال ۱۱- در هیئت نمایندگی تناسب نیروهای هیئت به چه شکلی

است ؟

جواب - همه باهم یکی هستند، تفاوت چندانی ندارند . جز اینکه سخنگو از طرف حزب دمکرات کردستان است . همه با هم مسائل را بررسی میکنند و حتی نام احزاب و گروهها در جلسات کم کم فراموش میشود. تنها به نام هیئت نمایندگی خلق کرد مسائل را بررسی میکنند .

سؤال ۱۲- چه نواقصی در هیئت حسن نیت می‌بینید ؟

جواب - نباید گفت چه نواقصی در هیئت حسن نیت، باید بگوییم چه چیزی در آن است چونکه نواقص اش به حدی زیاد است ، باید نکات مثبت اش را متذکر گردید .

سؤال ۱۳- هیئت حسن نیت مدعی است که هیئت نمایندگی خلق

کرد فقط نماینده بخشی از مردم کردستان است . شما فکر میکنید هدف از مطرح کردن این موضوع چیست ؟

جواب - آنها چند مرحله که به کردستان آمده‌اند تنها به خاطر تفرقه اندازی و جدا کردن مردم از یکدیگر بود . گاهی با من تماس می‌گرفتند و گاهی با حزب دمکرات کردستان و گاهی با معتمدین محل و حتی با اشخاص غیر مسئول و اشخاص مشکوک تماس می‌گرفتند، می‌خو- اهند دوگانگی بین مردم کرد بوجود بیاورند و مردم را از هم جدا کنند و با دسته‌ای سازش بکنند و دسته‌ای را بر علیه دیگری تحریک بکنند و همین کار را حالا نیز ادامه می‌دهند وقتی که اینجا آمدند بهانه جوئی کردند و با هیئت نمایندگی خلق کرد تنها یک جلسه نشستند؛ و هدفشان از اینکه اینها نمایندگان خلق کرد نیستند تنها این است که خودشان یک هیئت دیگری بسازند و با او کنار بیایند چون میدانند که هیئت نمایندگی

خلق کرد به این نحو با آنها کنار نخواهند آمد .
آنها جز تفرقه افکنی و ایجاد دودستگی و مردم را نسبت به یکدیگر
بدبین کردن هیچ هدف دیگری ندارند .
سوال ۱۴ - آیا به غیر از نیروهائی که در هیئت نمایندگی خلق -
کرد شرکت دارند نیروهای دیگری هم در کردستان فعالیت میکنند ؟
در چه حد ؟

جواب - هستند، ولی حدودش را من نمیتوانم تعیین بکنم .
ولی گروههای کوچک دیگری در کردستان فعالیت میکنند و گاهگاهی
با ما تماس میگیرند . ما آنها را دوست میداریم . یعنی آنهایی که
مترقی هستند، نه همه شان، هستند گروههایی که وابسته به رژیم هستند
ما آنها را تأیید نمی کنیم .

سوال ۱۵ - جمعیتی بنام جمعیت رزگاری در طرفهای سنندج
مثل اینکه فعالیتهایی دارد شناخت شما در این مورد در چه حد است ؟
میتوانید بیشتر برای ما توضیح دهید .

جواب - من آنها را تا آن حدی که بتوانم دقیقاً توضیح بدهم
نمی شناسم ولی میدانم که یک سپاه رزگاری تازه بوجود آمده و
فعالیت میکند ولی حالا برای ما کاملاً روشن نشده که چه نوع فعالیتی
دارند و چه اهدافی دارند چون هنوز برنامه خودشان را پخش
نکرده اند .

سوال ۱۶ - به نظر شما کدامیک از نیروهای سیاسی در مقطع
کنونی ، در کردستان عمده هستند ؟

جواب - در کردستان هیئت نمایندگی نیروهائی هستند مثل
حزب دمکرات ، کومه له و سازمان چریکهای فدائی خلق .
حزب دمکرات که تقریباً ۳۴ سال از عمرش میگذرد و مشهور و
معروف است و لازم بمعرفی ندارد . سازمان انقلابی زحمتکشان

کردستان (کومه‌له) چنانکه خودشان اعلام داشته‌اند مدت ۱۰ سال است که فعالیت میکنند و در زمان رژیم سابق زندانیها کشیده‌اند و حالا بعنوان قدرتی در کردستان فعالیت میکنند و سازمان چریکهای فدائی خلق - شاخه کردستان مسلماً جزئی از آن سازمان کلی است که در سرتاسر ایران نفوذ دارد و فعالیت میکند .

سؤال ۱۷ - بنظر شما این تناسب نیروها در مناطق مختلف فرق

میکند ؟

جواب - مسلم فرق دارد، در بعضی جاها حزب دمکرات نفوذ بیشتری دارد، در بعضی جاها کومه‌له بیشتر است و در بعضی جاها شاید چریکهای فدائی نفوذ بیشتری داشته باشند .

سؤال ۱۸ - شما در صحبتتان به نیروهای دیگری غیر از نیروهای شرکت کننده در هیئت اشاره کردید. آیا میتوانید اسم چندتا را ببرید؟
جواب - از دیگران پرسید من نمیخواهم در این باره بیشتر توضیح بدهم ، وارد جزئیات نمیشویم .

سؤال ۱۹ - هیئت ویژه دولت مدعی است که : « ما مخالف حضور دو گروه (کومه‌له و فدائی) هستیم » آیا شما امکان دارد طوری با دولت طرف بشوید و قبول کنید که اینها از مذاکرات کنار گذاشته شوند ؟

جواب - بعقیده من آنچه که آنها میگویند غیر از تفرقه اندازی کار دیگری ندارند و تناقضاتی در گفتارشان است درجائی میگویند که با مردم کرد صحبت میکنیم با هیچیک از احزاب و گروههای سیاسی مذاکره نخواهیم کرد و جای دیگر میگویند که با کومه‌له و چریکها نمیخواهیم مذاکره بکنیم ، یعنی با حزب دمکرات حاضر بمذاکره هستیم . اگر واقعاً نمیخواهند با احزاب و گروههای سیاسی مذاکره کنند ، پس چرا با حزب دمکرات که يك حزب سیاسی است و در

کردستان فعالیت میکند حاضر بمذاکره است ، حزبی که تا دیروز آنرا کافر و شیطان و وابسته بامپریالیسم میخوانند و حالا آنرا در آغوش خود گرفته اند . این میرساند که هر چه میگویند سراسر دروغ و افترا است و نمیخواهند با مردم کردستان کنار بیایند و همیشه بهانه جوئی میکنند .

سؤال ۲۰- تأثیر پذیری جنبش خلق کرد در ایران از جنبش کرد عراق تا چه حدی است ؟

جواب - مبارزات خلق کرد در ایران با سایر مبارزات خلقهای ایران رابطه مستقیم دارد . کرد جزء ایران است و مبارزاتش جدا از مبارزات سایر خلقهای ایران نیست ولی مبارزات خلق کرد در عراق اصلاً هیچ رابطه ای با مبارزات خلق کرد در ایران ندارد . آنها در کشور دیگر مبارزاتشان با سایر خلقهای آن کشور هماهنگی دارد تنها در این شکل سهیم هستند که هر دو کرد هستند ، هر دو برای خودمختاری در کشور خودشان فعالیت میکنند ، هر دو مورد ستم قرار گرفته اند . ولی هیچ رابطه مستقیمی میان آنها وجود ندارد و اساساً در کارهای یکدیگر دخالت نمیکنند .

سؤال ۲۱- طبق اخبار جراید دولت جهت مذاکره با شما از طریق جلال طالبانی وارد شده، علت این امر را توضیح و رابطه جلال طالبانی با شما در چه حدودی است ؟

جواب - جلال طالبانی چون داریوش فروهر را قبلاً دیده بود (نه اینکه او مستقیماً واسطه بشود) باو گفته بود که میخواهم با فلانی صحبت بکنم . جلال طالبانی بمن گفت ، بعداً ترتیبش دادیم . نه اینکه جلال مستقیماً رابط میان من و او باشد او قبلاً داریوش فروهر را دیده بود و با او در میان گذاشته بود ولی غیر مستقیم .

سؤال ۲۲- با شناختی که از هیئت حاکمه دارید فکر میکنید که

بتواند جوابگوی خواسته‌های خلق کرد باشد؟

جواب - اگر آنها بخواهند میتوانند تا آن حدی که امکان است در چهارچوب جمهوری اسلامی بمسئله خودمختاری توجه بکنند. بعقیده من آن خودمختاری که با ماهیت جمهوری اسلامی هماهنگی داشته باشد میتواند این خودمختاری را بمردم سایر خلقهای ایران بدهند .

سوال ۲۳ - بفرض آنکه مذاکرات با موفقیت پایان برسند و خلق کرد خودمختاری بگیرد. مبارزه شخصی شما به چه شکلی خواهد بود و اگر شکست بخورد مبارزه شما به چه صورت ادامه پیدا میکند؟

جواب - من در کنار خلق کرد و سایر خلقهای ایران هستم و شرایط زمانی هرطور باشد ما بآن شکل بمبارزه ادامه خواهیم داد .
ماهیشه مبارزات سیاسی را ترجیح میدهیم و از جنگ گریزان هستیم .
ما برادر کشی را دوست نداریم، ولی چاره‌ای جز دفاع از خود نداریم .
سوال ۲۴ - بنظر شما سیستم اقتصادی کردستان خودمختار چگونه میتواند باشد؟

جواب - این مسئله بیعد موقوف است ، این احتیاج باین دارد که خودمختاری بگیریم و مسئله سیستم اقتصادی کردستان در جنب آن مطرح خواهد شد .

سوال ۲۵ - واقعه قارنا بعنوان یکی از وحشتناکترین جنایات تاریخ چه اثرات درازمدتی در روحیه خلق کرد خواهد گذاشت؟

جواب - خلق کرد اینرا یکی از جنایتهای بزرگ میداند که در دنیا نظایر کمی دارد ، مانند تل زعفر دیرباسین و در ویتنام که در یکی از آبادیهایش صورت گرفته بود .

این خود ماهیت رژیم را برای مردم کاملاً روشن میکند و خلق کرد همیشه این فاجعه را بیاد دارد و درس عبرتی است برای خلق

کرد که همیشه در مبارزاتش آگاه باشد ، باید تلاش بکند که این مردم بیچاره تا حدودی آرمانشان جبران شود و آنهایی که مسبب این حادثه بودند ، در موقع بجزای کیفر اعمال خودشان برسند .

سؤال ۲۶- نظرتان در مورد جریانات اخیر تبریز چیست ؟

جواب - هنوز مسئله تبریز بآن حدی روشن نشده که ما قضاوت قاطعانه درباره اش بکنیم ، ولی مسلم ما از تمام خلقهای ایران و از جنبش آنها پشتیبانی میکنیم و مخصوصاً از جنبش اصیل برادران آذربایجانی خود یعنی از جنبش توده ها و از جنبش خلقی پشتیبانی میکنیم و امیدواریم که آنها هم مانند خلق کرد بحق خودمختاری برسند . و همیشه باهم بودیم و باید مبارزاتمان را بیشتر هماهنگ کنیم و امیدواریم که مبارزه مردم آذربایجان اصیل تر گردد و توده ای و خلقی باشد .

سؤال ۲۷ - جریانات اخیر سنندج (کشته شدن چند پاسدار)

در جریان مذاکرات تأثیر میگذارند ؟

جواب - پاسداران همیشه ایس نوع کارها را میکنند تا جلو مذاکره را آلوده بکنند و آتش بس را نقض بکنند و مسلم خلق کرد آگاهانه با این مسائل روبرو خواهد شد و هر اندازه که بخواهد جلو گسترش آنها را بگیرد .

سؤال ۲۸ - با توجه باینکه جریانات تبریز بیشتر تحت رهبری

حزب جمهوری اسلامی خلق مسلمان بود باز هم شما از این جریان پشتیبانی میکنید ؟

جواب - من از جنبش مردم آذربایجان بخاطر بدست آوردن

خودمختاری پشتیبانی میکنم .

سؤال ۲۹- اگر پیامی برای خلقهای ایران دارید بفرمائید .

آنچه ما اینجا گفتیم پیام بود ، ولی پیام دیگرمان بخلق ایران این است که آگاهانه با مسائل روبرو باشند و تحت تأثیر تعصبات مذهبی

و تبلیغات زهر آگین که آنها را درباره مردم آذربایجان یا خلق
کردستان بدبین کند و تصور کنند که آنها میخواهند از ایران جدا
بشوند و یا مبارزانشان مبارزاتی است بضرر خلق ایران، مسلم مبارزات
خلق کرد و مبارزات خلق آذربایجان اگر گسترش پیدا بکند قطعاً
بزبان هیچکدام از خلقهای ایران نخواهد بود بلکه بنفع تمام خلقها
خواهد بود. چنانکه این موفقیت و پیروزی خلق کرد اثرش در تمام
ایران مشاهده میشود که برای همه مفید بود.

دکتر عبدالرحمن قاسمی

س ۱ - سی و چهار سال مبارزه حزب دمکرات کردستان ایران در چه اشکالی بوده ، و در این مدت نشر آثار تئوریک حزبی در چه سطحی بوده ؟

ج - البته ما به سی و پنجمین سال تأسیس حزب نزدیک میشویم ، در این سی و پنج سال حزب ما فراز و نشیب زیادی را از دوران جمهوری مهاباد تا دوران مخفی طی کرده است و مبارزات سیاسی مختلف داشته و حتی در سالهای ۱۳۴۷ - ۱۳۴۶ به مدت هجده ماه مبارزه مسلحانه کرده است . از این سی و چهار سال مبارزه سی و دو سالش را حزب ما به صورت مخفی گذرانده . فداکاریهای بسیاری کرده و شهدا و زندانیان زیادی داشته است و عده زیادی مجبور شده اند کشور را ترک کنند . از این مبارزات بویژه از مبارزات یکساله اخیر حزب ، حزب ما با سربلندی بیرون آمده و موفق شده پشتیبانی اکثریت مردم کردستان را جلب کند .

در دوران مخفی فعالیت مطبوعاتی ما وسیعتر بود ، زیرا در دوران مخفی این نوع فعالیت میتواند بین حزب و مردم باشد . بعد از انقلاب بعثت مشغله زیاد موفق نشدیم آنطور که شایسته است به مسائل انتشاراتی و مطبوعاتی و بویژه مسائل تئوریک توجه کنیم . ما بیشتر روی برنامه و اساسنامه حزب که بنظر ما تا دوران انقلاب

کاملاً جوابگوی مسائل کردستان ایران بوده و هنوز هم بسیاری از مواد این اساسنامه و برنامه‌ای که در کنگره سوم که در سال ۱۳۵۲ تدوین شد بجای خود باقی است .

از طرف حزب کتابهایی به زبان کردی چاپ شده که نقش بزرگی هم در تحریک احساسات صحیح ملی و هم وسیله بسیار خوبی است برای اینکه گفته‌ها و نوشته‌های ما را توده‌های وسیع مردم بفهمند و این کاریست که حالا هم ادامه میدهیم ، چنانکه روزنامه کردستان «وابسته به ارگان مرکزی» را به دوزبان فارسی و کردی منتشر میکنیم . اگر شرایط صلح ادامه پیدا کند در نظر داریم یک نشریه سیاسی ماهانه منتشر کنیم تا مسائل ثنوریک را آنجا مطرح کنیم .

در دوران مخفی ، نشریه درون حزبی تحت نام ته‌کوشه داشتیم که مسائل اساسی نظری و سیاسی حزب در آن مطرح میشد . امیدوار هستیم بتوانیم ته‌کوشه را که بزبان کردی چاپ میشود به زبان فارسی نیز چاپ کنیم و در سطح وسیعی پخش نمائیم . بطور کلی فعالیت مطبوعاتی ما در همین حد است که نسبت به حجم پشتیبانی مردم از حزب ما بسیار کم است . ما باین مسئله توجه داریم و امیدواریم که در آینده این نقص جبران شود .

س ۲- شما گفتید بیشتر نشریاتتان در زمانیکه حزب مخفی بود پخش میشد آیا در سطح کردستان ایران پخش میشد ؟

ج - همانطوریکه میدانید پخش نشریه در دوران فعالیت مخفی محدود است . مثلاً روزنامه کردستان چون نمی‌توانست در سطح وسیع پخش بشود فقط به دست عده‌ای محدود از مردم میرسید . در واقع دردی که ما داشتیم درد همه سازمانهای مخفی بود ، یعنی تماس با تسودهای وسیعی از مردم مشکل بود ، و حالا است که در حد کردستان توانسته‌ایم که از نزدیک ، هم از طریق مطبوعات و هم مستقیماً با مردم

و بویژه با دهقانان که بدنه اصلی حزب ما را تشکیل میدهند تماس داشته باشیم .

س ۳ - شعار استراتژیک حزب دمکرات دمکراسی برای ایران، خودمختاری برای کردستان است . این دمکراسی به رهبری کدام طبقه است ؟ آیا این دمکراسی ، یک دمکراسی با مفهوم بورژوازی نیست ؟

ج - هر کس و هر حزبی برای خودش برنامه و هویتی دارد . دمکراسی که ما میگوئیم ، دمکراسی بدون برچسب و واقعی است . ما حزبی هستیم ملی و دمکرات ، حزب طبقه معینی نیستیم . در اساسنامه حزب آمده است که حزب دمکرات حزب کارگران، دهقانان و روشنفکران انقلابی است . ما ادعا نداریم که حزب طبقه کارگریم ولی در حزب ما افراد بسیاری به اصول « م - ل » پایبندند . اما اکثریت اعضای حزب ما اعتقادات مذهبی دارند ، یعنی حزب بازتابی از جامعه کرد کردستان ایران است و هر چه در یک جامعه میگذرد باید در یک حزب مردمی منعکس شود . باین ترتیب این دمکراسی که در شعار استراتژی ما آمده در واقع دمکراسی بمفهوم اعم یعنی اینکه دمکراسی برای همه مردم برای همه سازمانها ، برای همه احزاب و آن چیزی است که ما در عمل هم تطبیق داده ایم .

با وجود اینکه حزب دمکرات اگر در تمامی شهرهای کردستان هم حاکمیت را در دست نداشته باشد در بعضی از شهرها چه قبل از درگیری و چه حالا حاکمیت را در دست دارد . ولی حتی بآن گروهها - ئی که بیشتر فعالیتشان مخالفت با حزب دمکرات است کوچکترین تعرضی نکرده ایم .

در مهاباد گروهی با اسم پیشمرگان زحمتکش فعالیت میکنند که تمامی مطبوعاتشان و سخنرانیهایشان تنها و تنها مخالفت با حزب دمکرات

میباشد . بعضی از رفقای حزبی میگفتند اینها ۱۰ - ۱۲ نفر بیشتر نیستند
و باید بساطشان را جمع کرد ، ولی رهبری حزب مخالف این کار بود
زیرا ما دمکراسی را به این مفهوم درک میکنیم که اقلیت مخالف
بتواند آزاده اظهار نظر کند .

س ۳- بنظر ما بعد از حل مسئله طبقاتی است که خلقها موفق
میشوند به خودمختاری برسند . با وجود بیستم فعلی نظر شما در
اینمورد چیست ؟

ج - من برای نظر شما احترام قائم ولی موافق نظر شما نیستم .
بنظر ما تا وقتی که مسئله ملی بعنوان حلقه اساسی همه مسائل يك منطقه
 مطرح است مسئله طبقاتی به آن شکلی که شما میگوئید نمیتواند
اصلا بروز کند . مثلا الان سازمانهایی هستند که مبنای مبارزه را در
کردستان مبارزه طبقاتی گذاشته اند ، ولی این حزب دمکرات کردستان
است که توانسته اکثریت مردم را بسوی خود جلب کند . و این بعلت
توجه کردن در این مرحله به رفع ستم ملی که حلقه اساسی همه مسائل
است میباشد . بعد از حل مسئله ملی است که مسئله طبقاتی شدت
خواهد گرفت و این یکی از اصول علمی است که در بسیاری از کشورها
تجربه شده است . در واقع مبارزه ملی سرپوشی بر مبارزه طبقاتی
است و اجازه نمیدهد مبارزه طبقاتی آنچنانکه لازم است خودش را
نشان دهد .

عقیده ما بر این است که اگر سازمانهایی علاقه به پیشبرد و شدت
بخشیدن به مبارزه طبقاتی دارند و مایلند خواستهای مربوط به طبقات
زحمتکش بویژه کارگران و دهقانان مطرح شود باید به حل مسئله ملی
که خود مرحله ای در راه مبارزه طبقاتیست کمک کنند . حزب دمکرات
مبارزه در راه آزادی ملی را جدا از مبارزه در راه آزادی طبقاتی
نمیداند . مبارزه سیاسی و اجتماعی به موازات هم جلو میروند . ما در

واقع خودمختاری را برای این نمیخواهیم که فقط عده‌ای بورژوا و فئودال بجای هیئت حاکمه سابق حاکمیت را در کردستان بدست گیرند. ما میخواهیم که خودمختاری مفهوم اقتصادی - اجتماعی برای مردم کردستان داشته باشد یعنی کارگران خواسته‌های اقتصادی اجتماعی خود را پیاده کنند و دهقانان زمین داشته باشند. شعار ما در مورد دهقانان اینست که «زمین از آن کسی است که روی آن کار میکند» که بنظر ما رادیکالترین شعار است و این را پیاده خواهیم کرد.

رفع ستم ملی مربوط به همه طبقات کردستان میباشد، حتی بورژوازی کرد هم در زیر ستم ملی قرار گرفته و وقتی ستم ملی رفع شد، رفع ستم طبقاتی بیشتر بروز میکند. تا رسیدن بآن مبارزه شدید طبقاتی مبارزه طبقاتی را بموازات مبارزه ملی باید ادامه داد و بخاطر همین نظر است که حزب خودمان را در واقع حزب زحمتکشان میدانیم و عملاً اینرا ثابت کرده ایم. مثلاً وقتی هیئت حاکمه فئودالها را مسلح کرده بود تا بر علیه دهقانان و سازمانهای دمکراتیک مبارزه کنند، اولین کسی که با قاطعیت تمام فئودالها را خلع سلاح کرد حزب دمکرات کردستان بود. این نظر ما درباره مبارزه ملی و طبقاتی بود.

س ۵- در اساسنامه حزب از شوینیزم عظمت طلبانه ایرانی بعنوان خطر عمده یاد شده که بنظر ما دیدی انحرافی است. نظر خودتان در اینمورد چیست؟

ج - پس نظر شما اینست که ناسیونالیزم کرد خطرناکتر است؟
س ۶- خیر؛ چون ما مسائل را طبقاتی بررسی میکنیم. نظرمان اینست که آنچه خطر عمده است چه برای خلقهای ایران و بطور کلی زحمتکشان سیستم سرمایه‌داری است.

ج - پس مناسفم متوجه آن جریان نشده‌اید. این مسئله در اساسنامه ما دو موضوع را در مقابل هم قرار میدهد. این مسئله مربوط

به سرمایه‌داری و اینها نیست . از نظر ذهنی الان دو خطر برای نهضت ما ممکن است وجود داشته باشد یکی گرایش ناسیونالیستی تنگ نظرانه در بین کردها آن چیزی که مادر کردی به آن « کرد دایتی صرف » میگوئیم یعنی کارش فقط اینست که کرد را بعنوان کرد بهدفش برساند . کاری به خلق کرد ، بزحمتکشانش کرد ندارد خود را در مقابل زحمتکشانش فارس یا خلقهای غیر کرد قرار میدهد . ما این نظریه تنگ نظرانه را رد میکنیم . در واقع ما انترناسیونالیست هستیم . دوستی بین ملت‌ها برای ما اهمیت بسیاری دارد . و یک خطر دیگر عبارتست از شوینیسیم عظمت طلبانه فارس ایرانی قدیم آنچه‌ی که شاه در رژیم شاهنشاهی گنجانده بود . در بین این دو تا شوینیسیم عظمت طلبانه فارس میگوید . «اصلا کرد وجود ندارد» وجودش را انکار میکند . یعنی حاضر نیست کوچکترین حق ملی را به کردها بدهد . وقتی ما این دورا باهم مقایسه میکنیم آنوقت شوینیسیم عظمت طلبانه خطرش بیشتر از ناسیونالیسم تنگ نظرانه است . اینجا مسئله سرمایه‌داری یا امپریالیسم مطرح نیست ، الان دشمن اصلی همه خلقهای ایران امپریالیسم است . البته ما بعنوان یک حزب دمکرات که در آینده هدفمان ایجاد ساختمان سوسیالیسم است در آینده سرمایه‌داری را بطور کلی بعنوان یک جامعه رد می‌کنیم .

س ۴- شوینیسیم ایرانی در حقیقت ملیتهای مختلف ایران را در برمیگیرد . ولی شما اینجا شوینیسیم فارس را مطرح کردید ؟

ج - در این مسئله بحث است ، این یک مسئله ترمینولوژی یعنی اصلاحات است . چون بعضی‌ها بر این عقیده‌اند که گفته شود شوینیسیم فارس وعده‌ای شوینیسیم فارس را شوینیسیم ایرانی می‌نامند . شوینیسیم فارس نمیگوید ، بخاطر من فارس شما نباید حق ملی خودتان را بخواهید و در لوای ایرانی بودن و ایرانی گوی این شوینیسیم

را بکار میبرد . وقتی در اساسنامه میخواستیم این ماده را بنویسیم بر روی این مسئله بحث بود . ولی بالاخره به این نتیجه رسیدیم که شوینیزم ایرانی صحیحتر است چون ، شوینیزم فارس که میخواهد حکومت کند ، تحت همین نام اعمال قدرت نمی نماید بلکه به اسم ایرانی گوی و اینکه همه ایرانی هستیم و باید در چهارچوبه ایران فعالیت کنیم به میدان می آید و بخاطر همین کلمه شوینیزم ایرانی بکار رفته است .

س - ما از دیدگاه مارکسیستی - لنینیستی مسائل را طبقاتی بررسی میکنیم ، و به همین خاطر وقتی شما در اساسنامه حزب از حزب دمکرات بعنوان حزب پیشاهنگک تمامی خلق نام میبرید با شناخت ما از پیشاهنگک در تضاد قرار می گیرد . شما پیشاهنگک را چه تعریف میکنید؟ ج - همانطور که گفتم من برای نظر شما احترام قائم . مسئله پیشاهنگک را ما اینطور فهمیده ایم که وقتی اکثریت مردم کردستان رهبری حزبی یا سازمانی را قبول بکنند و آن سازمان راهنمای مبارزه اکثریت مردم باشد ، آنوقت به آن پیشاهنگک اتلاق میشود . شما پیشاهنگک را در چهارچوب معینی مطرح می کنید که پیشاهنگک حتماً حزب طبقه کارگر است . ما فکر میکنیم در شرایط مشخص کردستان طبقه کارگر کرد نداریم .

اصولاً در یک کشور سوسیالیستی وقتی که خلقها با میلیونها رشته اقتصادی - سیاسی اجتماعی به هم پیوند دارند ، طبقه کارگر را نمیشود به مناطق مختلف تقسیم کرد .

در ایران طبقه کارگر وجود دارد ولی طبقه کارگر کرد وجود ندارد . البته طبقه کارگر ایران حق دارد سازمان سیاسی پیشاهنگک خودش را داشته باشد . اما در کردستان ما با وضع مخصوصی طرف هستیم و این وضع مخصوص به ما اجازه کاربرد این اصطلاح را میدهد . که

البته حزب دمکرات پیشرو مردم کردستان است یعنی مردم کردستان دنبال حزب دمکرات میباشند .

ما فکر میکنیم این اصطلاح تاحدی در مورد ما تحقق یافته، البته در آینده بسته به اینکه کدام حزب یا سازمان از منافع مردم کردستان دفاع کند ، مردم پشت آن سازمان را خواهند گرفت . و اینکه چندین سازمان در کردستان هست برای مردم خوبست چون برای جلب پشتیبانی مردم با همدیگر مسابقه میگذارند و هر کدام که در جهت منافع مردم بیشتر کوشش کنند آن پیشرو است . فکر میکنم در شرایط فعلی ما موفق بوده ایم و این موقعیت را حاصل کرده ایم البته کامل نیست ولی موفقیت زیادی است .

بنظر من برخوردی که شما دارید با این اصطلاح برای سراسر ایران کاملاً صحت دارد اما در شرایط ویژه کردستان کلمه پیشرو که ما بکار برده ایم غیر صحیح نیست .

س - شما در جواب سؤال فوق لفظ پیشرو را بکار بردید ، در صورتیکه در اساسنامه از پیشاهنگ نام برده شده .

ج - پیشاهنگ در مورد حزبی که پیشاپیش دیگران مردم را رهبری میکند بکار میرود که بنظر ما در کردستان صحیح است . و این بهیچوجه مسئله انحصارطلبی نیست و اینکه حزب پیشاهنگ و تنها حزب پیشرو مد نظر نبوده و اگر احیاناً کلمه پیشرو از این بابت آمده باشد حتماً در کنگره چهارم تغییر خواهد کرد ولی فکر نمی کنم اینطور باشد برای اینکه ما در مطبوعاتمان خیلی کوشش می کنیم که خودمان را یکی از سازمانهایی که در کردستان فعالیت میکنند قلمداد کنیم و به هیچوجه کردستان را منحصر به حزب دمکرات نمی دانیم حزب دمکرات را حزبی مثل احزاب دیگر حساب می کنیم و فقط نظر ما این است که، هر حزبی ، هر سازمانی نظرات خود را در مقابل مردم کردستان قرار

بدهد ، و این مردم کردستان است که آزادانه انتخاب خواهد کرد که دنبال چه حزبی و یا چه سازمانی بروند .

س - بنظر ما آرمان نهائی يك مارکسیست ایجاد جامعه کمونیستی است . حزب دمکرات در اساسنامه خود جامعه عادلانه سوسیالیستی را آرمان نهائی خود دانسته که ، برای ما نامفهوم است . لطفاً این موضوع را بیشتر شرح دهید .

ج - ما حرف از کمونیسم نزده ایم . ببینید ؛ شما يك اشکالی در کارتان است و آن اینست که مثل اینکه با يك مسیحی نشسته اید و همه اش می خواهید که قرآن را قبول داشته باشد و این بنظر من برخورد صحیحی نیست . آنچه چیزی که شما بعنوان ایدئولوژی مارکسیستی قبول کرده اید ، برای من قابل احترام است . ولی ما در آغاز فعالیتمان گفته ایم که نه حزب کمونیست هستیم و نه حزب طبقه کارگر ، يك حزب دمکرات و ملی هستیم .

حالا در آینده تکلیف این حزب چه خواهد شد نمیدانم و اینرا واگذار میکنیم برای نسلهای آینده ولی الان ما يك حزب مارکسیستی نیستیم . در بین ما افراد مارکسیست پیدا میشوند ولی حزب ما يك حزب مارکسیستی نیست . به این ترتیب من در آن چهارچوب و در کادر آن نمیتوانم به سؤال شما جواب بدهم .

س - سؤال ما تعریف جامعه عادلانه سوسیالیستی بمثابه هدف نهائی حزب بود ؟

ج - ما برای خودمان گذاشته ایم که در آینده سوسیالیزم را در ایران و در کردستان ایران بسازیم و برای اینهم کوشش می کنیم . حالا ممکن است در انتخاب راهی که به سوسیالیزم منجر میشود با هم اختلاف سلیقه داشته باشیم . ممکن است در آینده در نتیجه بحث و باتوجه به واقعیتی که در کردستان وجود دارد به مسائل مشترکی برسیم

چنانکه یکسال پیش که حزب دمکرات کردستان فعالیت علنی اش را شروع کرد همه سازمانهایی که در کردستان بودند خیال می کردند که وظیفه آنها مبارزه با حزب دمکرات است. چون با طرز تفکری که داشتند و شما بیشتر به آن آشنائی دارید، می گفتند که مثلاً، این حزب خرده بورژوازی است و حتی خطرناکتر از رژیم شاه و امپریالیزم می باشد و باید با این حزب مبارزه کرد، ولی الان می بینیم که اقلاً دو تا از این سازمانها با ما همکاری نزدیک دارند و ما باهم بتوافق رسیده ایم و طرح مشترک تهیه کرده ایم.

من فکر میکنم واقعیتها همیشه استوارتر و مقاومتر از تئوریهائی هستند که ما در کتابها خوانده ایم و فکرمی کنم در مارکسیست - لنینیست که شما می گوئید محک و ضابطه واقعیت باشد نه تئوری. تئوری که با واقعیت نتواند باید عوضش کرد نه اینکه سعی کرد واقعیت را با تئوری تطبیق داد.

س - دولت در ارتباط با حزب دمکرات موضع گیری متفاوتی داشته یکی در مقطع بورژوازیست که لبه تیز حمله اش را منوجه حزب دمکرات میکند و دیگری در مرحله مذاکرات که از تمامی نیرو-های سیاسی دیگر خود را بیشتر به حزب دمکرات نزدیک میکند. لظفاً این نوسان عملکرد دولت را از دو جنبه در رابطه با حزب و در رابطه با دولت توضیح دهید؟

ج - البته بهتر بود شما این سؤال را از خود دولت میگردید، چون ما نیستیم که موضعمان را عوض کرده ایم. ما همان حزب دمکرات هستیم که موقعی میگفتند حزب شیاطین حال هم همان حزب دمکرات هستیم که شده ایم حزب فرشتگان. حال فرض کنید که یکدفعه دمکراتها در فلان جا ارتش را اسکورت میکنند برای اینکه خدای نا کرده بدخواهان به ارتش حمله نکنند. اینها همان دمکراتهایی هستند که گفته

میشد شما دمکرات نیستید ، شما منافق هستید .
واقعیت اینست که ما نه آن شیاطینی هستیم که بما میگفتند و نه
این فرشتگانی که حالا از ما درست کرده اند . ما يك حزب سیاسی و
انسانهای معمولی هستیم . بنظر من دولت چون آنموقع میدانست که
نیروی اصلی مقاومت دمکراتها هستند بهمین علت لبه تیز حمله را متوجه
حزب دمکرات کرده بود . البته اکثریت قریب باتفاق عملیات جنگی
را حزب دمکرات انجام داده بود . ما باید از پشتیبانی همه گروه ها و
سازمانها اسم ببریم . ولی واقعیت اینست که پشتیبانی مردم کردستان و
مبارزه حزب دمکرات عامل اصلی پیروزی بود . و این از ثمرات
پیروزی است که حالا بنده در خدمت شما در مهاباد نشسته ام و داریم
با هم مصاحبه میکنیم . مبارزه ما باعث حمله آنها به حزب دمکرات بود .
اما حالا بنظر من دلیلش کمی فرق کرده و آن این است که دولتیها
کوشش دارند بین سازمانها و گروهها اختلاف بیندازند و متاسفانه
بر خوردشان طور است که کردها را آدمهای کم عقل یا هموطنهای
درجه دوم حساب میکنند که درك زیادی ندارند . به این ترتیب خیال
میکنند امتیاز کوچکی به حزب دمکرات بدهند و حزب دمکرات هم
البته این امتیاز را میگیرد و از آن اصول و هدفهایی که برایش مبارزه
کرده صرف نظر میکند و به يك حزب سازشکار تبدیل میشود و امتیازاتی
هم برای رهبرانیش میگیرد . مثلا یکی وزیر میشود ، یکی سفیر میشود
و به یکی هم خانه ای میدهند و دیگر مبارزه تمام میشود . این درك
غلط دستگاه دولتی از حزب دمکرات است . همانطور که چهار ماه
پیش فکر میکردند دو بست - میصد نفر دمکرات در کردستان است و با
سرکوب اینها نهضت خلق کرد از بین خواهد رفت . همینطور حالا هم
بر خوردشان اشتباه است .

حزب دمکرات حزبی است مجرب و آزموده و تجربه کافی در

این مسائل دارد این حزب را به آسانی نمیشود فریب داد و با این امتیازات کوچک فریب دهند .

ما بعنوان حزب دمکرات این وحدتی را که پیش آمده بهیچوجه برهم نخواهیم زد تا وقتیکه دوستانی که با ما هستند خدای نکرده این وحدت را بهم نزنند . ما عقیده داریم که این وحدت نمونه خوبی برای سراسر ایران میتواند باشد . نه تنها نمیخواهیم این وحدت را بهم بزیم بلکه میخواهیم عمیقترش بکنیم تا در آینده درباره مسائل بیشتری باهم به نقاط مشترکی برسیم . این هدف ماست و به هیئت ویژه نیز این مسئله را چندین بار تذکر داده ایم که ما بعنوان هیئت نمایندگی کرد مذاکره میکنیم و شاید هم اسم گروهها را ببریم ولی ترکیب هیئت نمایندگی همانست که هست و دلیلی نمیبینیم برای اینکه تغییری در این ترکیب داده بشود . چون آنموقع ما هم به خودمان حق خواهیم داد در مورد هیئت ویژه اظهار نظر بکنیم که فلانی باشد ، فلانی نباشد چون این حق دخالت را به خودمان نمیدهیم با آنها هم حق دخالت نمیدهیم که درباره ترکیب هیئت نمایندگی خلق ما اظهار نظر بکنند و حتی اگر این مسئله را شرط مذاکره قرار دهند .

س - بعضی از سازمانهای سیاسی ، حزب دمکرات را متهم به سازشکاری با دولت مینمایند . آیا این اتهام میتواند بیانگر جناح بندی در حزب باشد و یا اینکه خط کلی حرکتی حزب باعث چنین اتهامی شده است . لطفاً بیشتر توضیح دهید ؟

ج - البته اتهامات زیاد است . وقتی که درگیرهای کردستان شروع شده بود از طرف دستگاه دولتی در عین حال ما را هم کمونیست و هم صهیونیسم میخواندند ، هم عامل امپریالیزم آمریکا بودیم و هم تجزیه طلب . اتهامات و شایعات را باید کنار گذاشت و به واقعیت توجه نمود . میخواستم واقعیتی را عرض کنم که در داخل حزب دمکرات

کردستان ما جناحهای مختلف نداریم يك جناح داریم و آنهم سیاست حزب را پیش میبرد. حزبی هستیم دمکرات که افراد در اظهار نظرهای خود در داخل حزب آزادند ولی وقتی که تصمیمی از طرف حزب گرفته میشود همه ملزمند طبق اساسنامه این تصمیم را اجرا کنند.

معمولاً گفته میشود که در حزب دمکرات کردستان يك جناح توده‌ای است و يك جناح دمکرات میباشد و بنده هم جزو دمکراتها میباشم. من فکر میکنم این توهم شاید از بعضی ظواهر ناشی شده باشد مثلاً من با كاك غنی که گفته میشود از جناح توده‌ایست در مورد تمام مسائل مورد بحث و مذاکره اختلافی نداریم. بدین ترتیب مسئله وجود جناحها محکوم است.

و اما در مورد اینکه چرا بعضی از سازمانها ما را متهم به سازشکاری میکنند. من میخواهم يك مسئله را مخصوصاً در رابطه با دو سازمانی که با ما همکاری میکنند روشن نمایم و آن اینکه در سیاست که البته ما در آن يك خرده سمنان بیشتر است و شاید دوتا پیراهن از شما بیشتر پاره کرده باشیم و تجربه بیشتری داشته باشیم. سازش داریم و سازشکاری، سازش وقتی است که درباره مسئله معینی حتی با حزبی که دوست شماست مذاکره میکنید، شما بالاخره از چند خواست خود دست برمیدارید و گروه متقابل هم اینکار را میکند و بالاخره روی نکات مشترك باهم به نتیجه می‌رسید. وقتی که با دولتها مذاکره میکنید عین همین مسئله مطرح است یعنی شما از خواسته‌های حداکثر خود کمی پائین می‌آید و دولت هم کمی از آن حداقلی که میخواهد موافقت بکند بالاتر میرود و آنوقت به نتیجه میرسید. اینکه گفته‌اند؛ «سیاست هنر ممکنه است» بنظر من بیخود نگفته‌اند. ما الان خودمختاری در چهار چوب جمهوری اسلامی میخواهیم، در حالیکه در اساسنامه صحبت شده که هدف ما ساختمان سوسیالیزم است اما چرا حالا شعار

سوسیالیستی مطرح نمی‌کنیم؟ چون عملی نیست. زیرا شرایط آماده نشده. پس بگذارید موضوعی را روشن کنم، «سازش درباره مسئله معینی برای پیشبرد اصول، اصولی که ما بخاطر آن مبارزه می‌کنیم کاملاً مشروع است درحالی‌که سیاست سازشکاری یعنی صرف نظر کردن از اصول و اهداف و ساختن با چپ و راست غیرشروع است». بدین ترتیب به نظرم در سیاست باید سازش کرد و ما می‌کنیم و خواهیم کرد. هر حزب سیاسی سازش می‌کند. انقلابیترین حزبها سازش کرده‌اند ولی ما سازشکاری را بعنوان اساسی برای سیاست خود کاملاً رد می‌کنند.

س - نظر تان در مورد صف آرائی نیروهای درون هیئت حاکمه چیست؟

ج - نظرم خیلی مختصر است. الان ما با هیئت حاکمه‌ای طرفیم که هنوز تبلور نیافته و در واقع با تعداد مراکز قدرت و تصمیم گیری طرفیم. بدین ترتیب من فکر می‌کنم هنوز مشکل است درباره صف آرائی در داخل هیئت حاکمه اظهار نظر دقیقی کرد و آنچه مسلم است، مبارزه بسیار شدیدی در داخل هیئت حاکمه جهت کسب مراکز قدرت ادامه دارد. هر روز مظاهر این مبارزه بصورتی ظاهر میشود. آنچه مسلم است هیئت حاکمه باین شکل نخواهد توانست مدت طولانی وضع کشور را اداره کند چون شیوه‌هایی که برای اداره امور بکار می‌برند در واقع شیوه‌هایی قدیمی و عقب افتاده و قرون وسطانی است که با وضع فعلی و شرایط اقتصادی - اجتماعی ایران مطابقت ندارد.

س - بانوجه به نقش سپاه پاسداران و ارتش در جنگ تحمیلی کردستان این دو نیرو را چگونه بررسی می‌کنید؟

ج - ما خواهان خودمختاری هستیم.

به این ترتیب اینکه ارتش در کردستان وجود داشته باشد یا نباشد،
اختلافی نداریم آنچه درباره ارتش مورد اختلاف است نقش ارتش
است. وظیفه ارتش دفاع از مرزها و استقلال مملکت است، نه سر-
کوب جنبش انقلابی مردم. این آن چیز است که ما میخواهیم، که
ارتش در آینده وظیفه اش به همان وظیفه اصلی محدود بشود و دیگر
در امور داخلی و انتظامات داخلی دخالت نکند و بویژه به آلت سر کوب
تبدیل نشود.

اما درباره پاسداران، ما پاسداران را در کردستان زیادی میدانیم
و فکر می کنیم مردم کردستان خودشان قادر باشند کارهای داخلی خود
را اداره کنند. مثلاً همین شهر مهاباد بهترین نمونه است. وقتی
پاسداران اینجا نبودند امنیت کامل در شهر برقرار بود، ولسی وقتیکه
آمدند امنیت شهر را به هم زدند و حالا هم در خانه جوانان در واقع
محبوس و زندانی هستند. باز هم در شهر امنیت کامل برقرار است.
پس به این ترتیب برخلاف ادعای دولت مرکزی، پاسداران نه تنها
عامل امنیت نیستند بلکه عامل اغتشاشند. از طرفی مردم کردستان رشد
کافی دارند که خودشان امنیت داخلی کردستان را تأمین کنند.

س - گاهگاهی از دستگاههای تبلیغاتی دولت و جرایدی از قبیل
«مردم» به نقش نیروهای وابسته به امپریالیزم مانند پالیزبان و غیره
در مسئله کردستان اشاره میشود. نظر شما در مورد این ادعاها چیست؟
ج - اگر جنبش کردستان را منتسب به امپریالیزم امریکا و پالیزبانها
بکنند از اصل مردود است. جنبش کردستان يك جنبش اصیل ملی
است و حزب دمکرات بعنوان يك حزب دمکرات و دیگر نیروهای
سیاسی اصیل ایرانی این جنبش را اداره کرده اند. حالا ممکن است
پالیزبانها بخواهند در این جنبش دخالت کنند و شاید کوششهایی در این
باره شده، ولی نقش اینها آنقدر کوچک است که وقتی ما یعنی هیئت

نماینده‌گی خلق کرد با دولت به توافق برسند. این نوع نیروها در مقابل مردم کردستان قدرت عرض اندام را نخواهند داشت

س - چنانکه مشاهده میشود، جمعیتی تحت نام رزگاری در سندج فعالیت دارد و همچنین داریوش فروهر در مصاحبه اخیرش به فعالیت سازمان یکسانی در کردستان اشاره کرده. از فعالیت این گروهها تاچه حد مطلعید؟

ج - من اطلاع چندانی از فعالیت سازمان یکسانی ندارم و نمی‌توانم کوچکترین اظهار نظری بنمایم. اما درباره رزگاری خوب اینها عده‌ای هستند که در جریان بودند و ما برای اینکه بتوانیم اظهار نظر بکنیم از رفقایمان مخصوصاً در سندج خواستیم تا تحقیق کنند که هدف اینها چیست و از چه شعارهایی پشتیبانی میکنند. چه وابستگی‌هایی دارند. نمی‌خواهیم پیشداوری بکنم که خدای نکرده اظهار نظر غیر صحیحی باشد. در این مورد اجازه بدهید تحقیقات ما به نتیجه برسد.

س - موضع گیری حزب توده را در مورد مبارزه خلق کرد از ابتدای جنبش کردستان تا کنون چگونه می‌بینید؟

ج - ما فکرمی‌کنیم در آغاز درگیرها حزب توده موضع گیری صحیحی نداشت و بطور غیر مستقیم گاهی متأسفانه از جنبش خلق کرد به عنوان ضد انقلابی هم اسم می‌برد، البته ما مخالف چنین بر - خوردی بودیم و هستیم ولی خوشبختانه مقاومت مردم کردستان و رو شدن واقعیتها رهبری حزب توده را واداشت که موضع صحیحتری بگیرد و از حل مسأله آمیز مسئله کردستان و تأمین حقوق خودمختاری خلق ما دفاع بکند، البته ما از این تغییر موضع رهبری حزب توده خوشحالیم.

س - در صورت شکست کلی مذاکرات، مبارزه حزب دمکرات در چه اشکالی ادامه می‌یابد؟

ج - ببینید ، حزب ما از دیروز مبارزه نمی کند . سی و چهار سال است این مبارزه ادامه دارد و اگر این مذاکرات به نتیجه نرسد ما مبارزه خود را ادامه خواهیم داد . و اینکه به چه شیوه ای مبارزه خواهیم کرد مثل همیشه مربوط به طرف مقابل است . دولت و هیئت حاکمه به ما جنگ را تحمیل کردند و ما مذاکره و صلح را به دولت تحمیل کردیم و این مانبستیم که مذاکره و صلح را به هم میزنیم . ولی اگر مورد حمله قرار بگیریم مطمئناً از خودمان دفاع خواهیم کرد و من مطمئن هستم که این دفعه بهتر از سابق از خود دفاع میکنیم .

س - تأثیر پذیری جنبش خلق کرد در ایران از جنبش خلق کرد در عراق تا چه حدی است ؟ و به چه صورت ؟

ج - من فکر نمی کنم که مستقیماً تأثیر پذیر باشیم . ولی بطور غیر مستقیم همچنانکه مبارزات آزادیبخش در سراسر جهان از همدیگر تأثیر می پذیرند و این امر بست طبیعی کسه مبارزه قسمتهای مختلف کردستان برهم تأثیر بگذارند .

در مراحل مختلف وضع تغییر میکند . مثلاً در دوران رشد جنبش دمکراتیک ایران در سالهای ۱۳۲۴ کردستان عراق از کردستان ایران تأثیر می گرفت و در سالهای ۱۳۵۴ - ۱۳۵۳ جنبش کردستان عراق در ایران یا ترکیه تأثیر می گذاشت . شرایط هر کدام از این کشورها باهم فرق دارد . مثلاً ما در کردستان بیشتر تحت تأثیر جنبش سراسری ایران هستیم تا تحت تأثیر کردستان عراق ، در مورد ترکیه هم این نظر فکر میکنم صدق می کند .

س - نظر حزب دمکرات در مورد عملکردهای حزب بعث عراق در رابطه با کردهای عراق و روستاهای مرزی چیست ؟

ج - در مورد روستاهای مرزی که بمباران شد ، ما همان موقع اعلامیه دادیم و عمل دولت عراق را محکوم کردیم . البته هر تجاوزی

از خارج به کشور ایران بشود از نظر ما محکوم است و بطور کلی سیاست ما اینست که کشورهای خارجی به هیچ وجه به خود اجازه مداخله در امور کشور ایران را ندهند و همچنین هیچ کشوری نباید در کشورهای دیگر مداخله کند و این قانون به تمامی کشورها مربوط میشود .

درباره وضع کردهای عراقی باید به عهده خود کردهای عراق گذاشت الان سازمانهای سیاسی کرد عراق آمد و شد زیادی به کردستان ایران دارند و ما به هیچ وجه موافق نیستیم اینها در امور کردستان ایران کوچکترین دخالتی داشته باشند و به همین علت هم به خودمان اجازه مداخله در کردستان عراق را نمی‌دهیم . مردم کردستان عراق برای هدفهای خود با هر سیاستی و روشی مبارزه کنند ما پشتیبانی می‌کنیم و این حق مسلم ماست که از مبارزه کردهای عراق و ترکیه پشتیبانی کنیم . البته بدون دخالت مستقیم در کارهای آنها همانطور که دوست نداریم آنها در کارهای ما دخالت کنند .

س - نظر حزب دمکرات ایران نسبت به حزب بعث عراق بعنوان يك حزب حاکم چیست ؟

ج - درباره حزب بعث عراق وظیفه ما نیست که نظر بدهیم و این وظیفه کردهای عراق است . همانطور که ما درباره هیئت حاکمه ایران نظر بدهیم در حالیکه قباضه موقت بر علیه ما با هیئت حاکمه همکاری میکرد و این را البته ما محکوم میکنیم .

ما برای خودمان این حق را قائل هستیم که به نفع مردم کردستان از نیروهای مترقی خارجی استفاده کنیم . ولی سیاست کلی ما بر این است که فقط به نیروهای خودمان متکی باشیم . ممکن است برای عده‌ای این مسئله قابل قبول نباشد ولی برای ما که تجربه داریم و مخصوصاً در کردستان به این نتیجه رسیده‌ایم که با درآمد کم و نیروهای

کم بسازیم تا خدای نکرده به نیروهای خارجی متکی نباشیم .
س - بادر نظر گرفتن اینکه جنبش کردستان ایسران و جنبش
کردستان عراق هر دو هدف واحدی را دنبال میکنند ، یعنی هر دو
خواستار خودمختاری هستند ، پیشرفت هر کدام از اینها را در مرحله
انقلابیشان چطور می بینید ؟

ج - من فکرمی کنم در مرحله فعلی ما خیلی جلوتر هستیم و در
کردستان ایران ما به هدف نزدیک شده ایم . واطمینان دارم که خود-
مختاری را خواهیم گرفت چون تمامی عوامل سیاسی و نظامی در
شرایط فعلی به نفع ماست . من دیگر نیروئی را در ایسران نمی شناسم
که بتواند خلق کرد را سرکوب کند .

س - در صف آرائی نیروهای سیاسی کردستان ، قیاده وقت چه
موقعیتی دارد ؟

ج - در شرایط فعلی نمی دانم ، باید از خودشان پرسید ولی تنها
چیزی که ما متأسفانه شاهدش بودیم نقش منفی قیاده موقت در جریا-
نات سه ماه گذشته است و به همین علت ما طی اعلامیه ای نظر خودمان
را در مورد قیاده موقت به مردم کردستان گفتیم و هشدار دادیم که نباید
کوچکترین دخالتی در کارهای ایران بکنند ، چه برسد به اینکه به آلت
دست کسانی که با ملت کرد خصومت دارند ، تبدیل شود . و چنانکه
عرض کردم تا کنون رفتار و برخوردشان بسیار منفی بوده و اگر همینطور
پیش بروند حتماً با مقاومت شدید قاطبه مردم کردستان روبرو خواهند شد .
س - ولی شما در یکی از سخنرانیهای اخیرتان گفته بودید ، «اول
به آنها کمک کرده اید» ؟

ج - نه ما هیچ کمکی به تشکیلات آنها نکرده ایم و فقط ما به
پناهندگان کردی که اینجا آمده بودند کمک کردیم . و ما چندجائی هم
از آنها در برابر دوستان چریک و کومه له دفاع کردیم . با این آقایان

مدارا کردیم ولی بعد با اعمال و رفتاری که کردند باعث سلب اعتماد ما ، لااقل در مورد رهبران قیاده شدند .

س - در تبریز اینطور شایع شده بود که حزب دمکرات در جریانات تبریز شرکت داشته و حتی در ارتباط با همین مسئله یکمقدار جو ضد کردی پیش آمده بود . شما جریانات تبریز را چطور می بینید و علت این شایعه‌ها را چه میدانید ؟

ج - اولاً ما کوچکترین دخالتی در جریانات تبریز نداشتیم و ثانیاً ما فقط اعلامیه دادیم و حمله به منزل آیت الله شریعتمداری را محکوم کردیم و فکر می کنم این حق مسلم ما باشد که بعنوان يك حزب دمکرات از تجاوز به آزادیهای مردم و بویژه از شخصیت‌های سیاسی و مذهبی که مورد احترام مردم هستند دفاع نمائیم و غیر از این ما از حق مردم آذربایجان برای خود مختاری دفاع کردیم و در اعلامیه هم بهیچ حزب معینی اشاره نکردیم . بدین ترتیب ما دخالتی در جریان تبریز نکرده و نمیکنیم و فکر میکنیم مردم آذربایجان باندازه کافی رشد سیاسی و آگاهی دارند که بدون دخالت ما تصمیم بگیرند چطور کارهای خودشان را اداره کنند .

يك وقتی در ۳۴ سال پیش آذربایجان به ما درس مبارزه و خود-مختاری میداد و حالا هم اگر ما بتوانیم کمکی به مردم آذربایجان بکنیم البته آماده‌ایم ولی دخالت در کار مردم آذربایجان نمیکنیم و این اتهام مثل بقیه اتهاماتی که به ما زده شده کاملاً بی اساس است .

س - بخاطر جو دمکراتیک کردستان شاهد هجوم لیبرال‌ها به کردستان تحت عنوان دفاع از حقوق خلق کرد و شعار آزادیخواهی هستیم موضع حزب در مقال این نیروها چیست ؟

ج - عرض کنم ما روزیکه حزب دمکرات را علنی اعلام کردیم شعاری برای خودمان گذاشتیم که این شعار مورد قبول مردم کردستان

است و حالا هم نتیجه خوبی برای ما بیار آورده . ملت کرد ملتی است ستم‌دیده . مثلی داریم که میگویند «هزار دوست کم است و يك دشمن بسیار» ما بر اساس شعاری که آنموقع برای خودمان اعلام کردیم که نه کسی که دوست ما نیست دشمن ماست بلکه کسی که دشمن ما نیست دوست ماست» و بر این اساس کسی که با ما دشمنی نکند آنرا دوست حساب میکنیم . مثلاً ما نه تنها با دوستان فدائی خلق که از قبل در مورد ما موضعگیری کرده‌اند و موضعشان روشن است و یا با دیگر سازمانهای مرفقی دیگر که در تهران هستند دوست هستیم بلکه با کسانی که تا دیروز درباره خودمختاری خلق کرد تردید داشتند و یا حتی مخالف بودند ، اگر بیايند و واقعیت را آنطور که هست ببینند و نظرشان را عوض کنند هم بنظر ما به تفاهم بیشتر بین خلقهای ایران خدمتی کرده‌اند و ما خوشحال میشویم که اینها بروند و واقعیت را همانطور که هست منعکس کنند چون فکر میکنیم منعکس کردن وضع واقعی کردستان در تهران و جاهای دیگر ایران بسیار مفید است .

س - ما شاهد هستیم که هر روز مذاکرات به بن بست بیشتری میرسد . لطفاً موقعیت کنونی مذاکرات را باز کنید .

ج - خیلی خلاصه بگویم ما اصلاً مذاکره نکرده‌ایم . در واقع ما يك جلسه رسمی داشتیم و آن جلسه معارفه بود که بعد از معارفه ، هیئت ویژه دولت به وجود چریکهای فدائی خلق و کومه‌له اعتراض کرد و بعد از اعتراض تنفس خواستند و از آنموقع هنوز تنفس ادامه دارد .

میدانید طرحی را بعنوان طرح خودگردانی منتشر کرده‌اند که ما بعنوان هیئت نمایندگی نظرات خودمان را در مورد طرح خودگردانی هیئت ویژه دولت دادیم و گفتیم اگر تغییرات اساسی در طرح داده بشود میتواند بنای مذاکرات قرار بگیرد . ما در عرض امروز فردا

طرح هیئت نمایندگی را درباره خودمختاری می‌دهیم .
س - آقای دکتر شما پیشمرگ را چه تعریف می‌کنید و یک
پیشمرگ از نظر شما باید دارای چه خصوصاتی باشد ؟
ج - در حدود دو هفته پیش پیشمرگهای مهاباد از من دعوت کرده
بودند که بروم با آنها صحبت کنم آنجا چند مسئله را مطرح کردم که
برای شما هم تکرار می‌کنم . پیشمرگه باید قبل از همه يك فرد آگاه
باشد که بداند برای چه می‌جنگد و هدفش چیست و این فرق اساسی
پیشمرگه و نیروی طرف مقابل است. دوم اینکه پیشمرگه باید انضباط
داشته باشد که البته وقت کم ، هنوز به ما آن اجازه را نداده که انضباط
و دیسیپلین واقعی در پیشمرگه بوجود بیاوریم و در ضمن ما هیچوقت
اعتقاد نداریم که اطاعت کورکورانه را در بین پیشمرگان بوجود بیاوریم
و بهمین علت هم بنظر ما پیشمرگه باید آگاهانه انضباط و دیسیپلین داشته
باشد. بعد اینکه ، پیشمرگه باید باسواد باشد. بسیاری از پیشمرگه‌های
ما بیسوادند و این برای ما خجالت‌آور است که پیشمرگه‌هایی حدود
شش ماه در صفوف پیشمرگه‌های حزب دمکرات فعالیت داشته باشد و
هنوز باسواد نباشند این یکی از وظایفی است که مسئولان باید بکوشند
که پیشمرگان جوان را باسواد کنند تا بتوانند آگاهی سیاسی خود را
بالا ببرند.

يك پیشمرگه باید از نظر اخلاقی و از نظر برخورد با مردم اصولی
را رعایت کند که نمونه باشد. از این نیرو و قدرتی که گرفته سواستفاده
نکند که این چیزی است که اکثریت پیشمرگان رعایت می‌کند. البته
هستند عده‌ای که وظیفه پیشمرگه را آنطور که لازم است درک نکرده‌اند،
و امیدواریم دو وظیفه‌ای که بعهدہ دارند صحیح عمل کنند و در واقع
به مردم نشان بدهند که با ژاندارم و پلیس قبلی فرق اساسی دارند تا
مردم آنها را از خود بدانند ، همچنانکه حالا هم میدانند . اینها آن

چیزهائست که ما از پیشمرگه هایمان می خواهیم . ما از آنها نخواستیم که شجاعت بخرج دهند چون فکرمی کنم این مسئله بخودی خود حل شده و پیشمرگان ما شجاعت و نترسی خود را این چند ماه نشان داده اند ، نشان دادند که تا چه اندازه حاضر به فداکاری و از خود گذشتگی هستند . / . ۹۰ . / پیشمرگه های ما دهقانان بیچیز هستند و شرکت این پیشمرگه ها در نهضت در واقع شرکت زحمتکشان در نهضت است که در وهله اول باید بنفع خود آنها تمام شود .

س - درقبال تسخیر سفارت آمریکا و این جنبش ضد امپریالیستی که مردم به آن رو آوردند و گسترش دادند نظر شما چیست ؟

ج - درباره مبارزه با امپریالیزم احتیاجی نداریم مجدداً بگوئیم که از مبارزان پیگیر ضد امپریالیست هستیم . سی چهار سال تاریخ مبارزه حزب ما در واقع قبل از همه علیه امپریالیزم آمریکا بعنوان دشمن درجه يك خلقها است و اما درباره شکل مبارزه و آنطور که شما می گوئید ، تسخیر سفارت این شکل را صحیح نمی دانیم . عقیده ما این است که اگر مبارزان پیگیری هستیم برای ریشه کن کردن نفوذ امپریالیزم آمریکا از ایران و خاورمیانه راههای دیگری وجود دارد . مثلاً قرارداد های اسارت آور که هنوز هم بین ایران و آمریکا موجود است بایسد لغو شود که لغو نشده و نفوذ سیاسی و فرهنگی آمریکا را در ایران باید قطع کرد که نشده .

محدود کردن مبارزه به اینکه باید شاه را پس بدهند که بنظر ما کار بسیار درستی نیست البته ما موافق این هستیم که شاه در ایران به يك دادگاه خلقی تحویل داده شود ، در این تردیدی نیست . چون شاه را جنایتکار می دانیم و از جنایتکاران بزرگ تاریخ هم می دانیم و لسی مسئله اینست که اگر قرار بشود هر کشوری بعنوان اینکه در سفارتخانه های خارجی جاسوس وجود دارد این سفارتخانه ها را اشغال کنند من

اولاً فکرنمی‌کنم که سفارتخانه‌ای در دنیا وجود داشته باشد که در آن جاسوسی نباشد و آنوقت بر اثر تسخیر سفارتخانه‌ها در واقع روابط دیپلماتیک بهم خواهند خورد و آنوقت روابطی باقی نخواهد ماند. بنابراین درعین حال که با عمیقتر کردن مبارزه با امپریالیزم امریکا و با گسترش محتوای این مبارزه کاملاً موافقیم ولی شکل مبارزه‌ای که دانشجویان پیروخط امام پیش گرفته‌اند صحیح نمی‌دانیم.

س - هواداران حزب توده می‌گویند؛ «حزب دمکرات نهایتاً شاخه ایالتی حزب توده خواهد بود». نظر شما در این مورد چیست؟

ج - فکرمی‌کنم که ما کسی را و کیل خودمان نکرده‌ایم. این حزب دمکرات است باید تصمیم بگیرد که آیا شاخه حزبی بشود یا نشود و با اصولاً شاخه حزب طبقه‌کارگر ایران خواهد شد. وقتی از ما می‌پرسند حزب توده ایران حزب طبقه‌کارگر است یا چریکهای فدایی؟ ما جواب می‌دهیم این را باید از طبقه‌کارگر ایران پرسید. به این ترتیب از حزب دمکرات هم باید پرسید که می‌خواهد یا نمی‌خواهد شاخه حزب توده بشود. ما نه در کوتاه مدت و نه در دراز مدت فعلاً چنین نظری نداریم. البته نسلهای آینده حزب ما خودتصمیم خواهند گرفت که چگونه تکلیف حزب دمکرات را تعیین بکنند ولی من فکر می‌کنم که افلا برای پنجاه سال دیگر حزب دمکرات برنامه دارد و برای انجام این برنامه مدت طولانی وقت می‌خواهد و آنطور که هواداران حزب توده ادعا می‌کنند که بعد از خودمختاری حزب - دمکرات چکار می‌کند - باید بگوئیم ما وقتی خودمختاری گرفتیم تازه می‌رسیم به پیاده کردن طرحهای اقتصادی و اجتماعی که در برنامه حزب مان آمده است بدین ترتیب دیگر مسئله برای ما کاملاً روشن است یعنی حزب دمکرات کردستان چنین اندیشه و نظری که به شاخه یکی از احزاب تبدیل بشود، ندارد و هواداران حزب توده هم اگر چنین نظری دارند حتماً جوانند و آرزو بر جوانان عیب نیست.

س - هدف از کشتار قارنه بنظر شما چه بود ؟

ج - هدف از کشتار قارنه خیلی ساده است . یکی دو روز قبل از کشتار قارنه بر اثر حمله پیشمرگان ما یکی دوتا از پایگاههای اساسی پاسداران بهم خورد و عده‌ای از پاسداران کشته شدند و چون آقایان معبودی و ظهیر نژاد و حسنی و دیگران ، قدرت این را نداشتند انتقام بگیرند ، رفتند از مردم معمولی انتقام گرفتند و این کشتار را بنظر خودشان جهت ترساندن و زهرچشم گرفتن مردم کردستان انجام دادند . البته این کشتار وحشیانه یکی از ننگهای جمهوری اسلامی است و تاکنون هم کوچکترین تحقیقی در این باره نشده و مسببین مجازات نشده‌اند و من فقط این سوال را مطرح می‌کنم و جوابش را به عهده شما می‌گذارم که اگر یک چنین قتل عام بیرحمانه و واقعاً وحشیانه در یک دهات ترک نشین خدای نکرده از طرف پیشمرگان ما انجام می‌گرفت عکس العمل دولت مرکزی و هیئت حاکمه چه بود ؟

س - چه پیامی برای دیگر خلقهای ایران دارید ؟

ج - پیام ما همان است که بارها فرستاده‌ایم : پشتیبانی از خواسته‌های مردم کردستان که در واقع پشتیبانی از آزادی ایران است . چون ما فکرمی‌کنیم که کردستان به سنگر اصلی مبارزه تبدیل شده ، ما تنها برای خودمختاری مبارزه نمی‌کنیم و شعار ما دموکراسی برای ایران و خودمختاری برای کردستان است . یعنی قبل از اینکه برای خودمختاری مبارزه کنیم در واقع برای آزادی و دموکراسی مبارزه می‌کنیم . هر پشتیبانی از خواسته‌های خلق کرد پشتیبانی از مبارزات مردم ایران است و هر موقعیتی ما بدست آوریم ، موقعیتی است برای همه خلقهای ایران . پیام ما این است که ، همچنان در جریان درگیریهای گذشته و در جریان صلح و مذاکره ، مردم و سازمانهای دموکراتیک از ما پشتیبانی کردند در آینده هم اگر درگیری‌هایی بوجود آید امیدواریم که این پشتیبانی ادامه پیدا کند .

سازمان چریکهای فدائی خلق ایران (شاخه کردستان)

س - رفیق توضیح دهید سازمان چریکهای فدائی خلق ایران فعالیت خود را در کردستان از چه موقعی شروع کرد و فعالیت عمده اش در کردستان حول چه مسائلی بوده است ؟

ج - همانطوریکه اطلاع دارند سازمان ما فعالیت تشکیلاتی منظم خود را در کردستان بعد از قیام با تشکیل ستاد سازمان بعنوان شاخه درمهاباد و ایجاد و گسترش دفاقر در شهرستانها آغاز کرد. اما این طبعاً بمعنی این نیست که ما آغاز فعالیت تشکیلاتی را بمعنی آغاز کار سیاسی سازمان چریکهای فدائی خلق ایران در کردستان تلقی کنیم . قبل از قیام سازمان از طریق تأثیرات مجموعه عملکردهایش که در این رابطه اتخاذ کرده بود ، توانسته بود بخش قابل توجهی از نیروها را بویژه روشنفکران انقلابی را بسوی خود جلب کند و حتی بکنوع سمپاتی عاطفی بین توده مردم کرد که با عملکرد سازمان در قیام و نقش آن بحدوالائی رسید ، بوجود آمده بود. طبعاً مبارزه و فعالیت تشکیلاتی ما بصورت منظم امروزی بدون شکل گیری معین نمیتوانست پیش برود و درست براین زمینه آمده بود که فعالیت عمده سازمان با توجه به چهارچوب مواضع ایدئولوژیک - سیاسی اش که شناخته شده است ، و همچنین با توجه بویژگی منطقه کردستان در مورد « مسئله ملی » و

چگونگی حل آن، حرکات طبقاتی که در کردستان رابطه با مسائل زمین گرچه بطور پراکنده و گسسته بود و نیز روی کار دمکراتیک در میان توده های زحمتکش وبدون آگاهی بمیان آنان کارش را ادامه داد و در مجموع در هر مرحله از حرکت توده ها تاکتیکهای متناسب با آن مسائل را در پیشبرد مبارزه در پیش گرفت .

س - چرا برای اولین بار مسئله خودمختاری برای خلق کسرد مطرح شد ؟

ج - خوب جواب این سؤال بسیار روشن است . برای اینکه ستم ملی در کردستان بسیار حادثتر و بیشتر از دیگر نقاط بسوده ، در کردستان بعلت ویژگیهایی که دارد ، از جمله ستم شدیدی که اعمال شده است در اینجا تأثیر ستم ملی وارد بر قوم کرد که بشکل تکه تکه در بین کشورهای سوریه ، عراق ، ترکیه و ایران تقسیم شده است و مجموعاً مبارزه متداوم اینها در طول چندین دهه اخیر بر این اساس است که در کردستان مسئله ملی ، حل آن و از بین بردن این ستم در دستور کار قرار گرفت و تصادفی نبود که درست در روز بعد از قیام در کردستان بخصوص در کردستان شمالی بلافاصله از حکومت جدید انتظارش این است که بمسئله ملی ایران پاسخ بدهد و بخاطر همین است که در اینجا بین مبارزه بر علیه رژیم و دیکتاتوری شاه با مبارزه ملی برای تأمین خودمختاری هیچ فاصله ای نمی افتد و در واقع مسئله ملی بعنوان يك خواسته اساسی بلافاصله بعد از قیام در دستور روز قرار میگيرد و ادامه پیدا میکند .

س - رفیق در صورت امکان، سازمان انقلابی زحمتکشان (کومه له) ونیروهای پشتوانه آنها از نظر طبقاتی تاجائیکه مقدور است بررسی کنید .

ج - البته در این مصاحبه بسؤالانی اینچنین مشکل بشود پاسخ

داد ولی بطور کلی سازمان انقلابی زحمتکشان کردستان ایران يك سازمان مترقی و ضد امپریالیستی با گرایشات چشمگیر مارکسیستی - لنینیستی در کردستان «ایران» است که از ویژگیهای آن ، منطقه‌ای بودنش است . طبعاً این منطقه‌ای بودنش گرچه میدان نفوذ را برای این در کردستان ایران بشکل صریح و عامی میتواند تأمین بکند اما این محدودیت از نظر دراز مدت استراتژیکی اگر در همین حد باقی بماند طبعاً باعث آن خواهد شد که تکامل طبیعی يك تشکیلات کمونیستی را نداشته باشد .

سازمان انقلابی زحمتکشان را از نظر طبقاتی میشود این جوری مطرح کرد که پرچمدار دموکراتیسم انقلابی هست . نماینده دموکراتیسم انقلابی است و در عین حال همینطور پایه متکی بر پرولتاریا را ندارد و نمیتواند داشته باشد . چرا که خود موقعیت اقتصادی - اجتماعی کردستان بعزت اینکه دارای پرولتاریای شکل گرفته صنعتی نیست اینها را از این پایه مادی محروم میکند و طبعاً اینها وقتیکه صحبت از زحمتکشان می‌شود در بین زحمتکشان صف بسیار وسیعی از خرده - بورژوازی تهیدست و حتی در مقطع کنونی باتوجه به عملکردهائی که می‌بینیم در برگیرنده خرده بورژوازی میانه حال و مرفه ، چه در شهر و چه در روستا هست و اصولاً تا کنون ما در تاکتیکها و عملکردهای آنان تمایزی در حرکت آنان نسبت به بخشهای مختلف خرده - بورژوازی ندیده‌ایم که این سازمان در عین حال بعزت اینکه عناصر انقلابی را با خودش دارد (عناصری از انقلابیون را) و باتوجه باینکه يك سازمانی است که در پراتیک زمینه رشد و تکامل را قطعاً دارد و ما رابطه خودمان را با اینها بیشتر بر این اساس می‌بینیم که با حفظ مواضع اصولی مان ، بر خوردهای خود را با آنان مبتنی بر همکاری پیش ببریم .

س ۴ - رفیق فعالیت سازمان شما در جهت ارتباط دادن جنبش خلق کسرد با مبارزه سراسری ایران به چه صورت و در چه حدودی بوده است ؟

ج - باز اینهم فکر میکنم روشن است . شناساندن حقانیت جنبش خلق کرد ، افشاگری توطئه‌هایی که بر علیه این خلق صورت می‌گیرد در سراسر ایران با نگاه به تشکیلات سراسری در ایران و همچنین از طرف ارگان سراسری سازمان یعنی روزنامه « کار » همراه سخنرانها ، پوسترها و کارهای توضیحی بیان شده و معتقدیم که در این مورد سازمان نقش کاملاً تعیین کننده‌ای داشته در شناساندن این جنبش و حقانیتش در دیگر جاها . ولی مسئله به این محدود نمیشود بلکه حضور عملی و مستقیم سازمان در کردستان با توجه باینکه شاخه ارگانی از کل اورگانیم سازمان است می‌تواند نقش بسیار مهمی در پیوند دادن جنبش خلق کرد در راه احقاق حقوق ملیش که خود طبعاً در خدمت پیشبرد بسیج توده‌ای زحمتکشان کردستان خواهد بود و برقراری رابطه ارگانیک منطقی بین جنبش ملی خلق کرد با جنبش دموکراتیک و مبارزه طبقاتی زحمتکشان کردستان با مبارزه طبقاتی سراسر ایران که در رأس آن طبقه کارگر است . و این مسئله بسیار مهمی است که رابطه ارگانیک شاخه با سازمان می‌تواند در واقع بر زمینه رابطه ارگانیک جنبش خلق کرد با جنبش دموکراتیک و مبارزه طبقاتی در کردستان با مبارزه طبقاتی سراسر ایران قرار گیرد که در این رابطه هر اندازه ما در نزدیکی و بسیج زحمتکشان کردستان موفق باشیم می‌توانیم از کانال این عنصر ذهنی ، این محور که در واقع خودمان باشیم با همکاری دیگر نیروهای متعلق به خلق و زحمتکشان در کردستان این امر را پیش ببریم و طبعاً منی ما

هم در کردستان مبتنی بر بیک چنین دیدی خواهد بود .

س ۵ - رفیق بنظر شما موضعگیری کومه له راجع به جریانات تبریز فقط بر اثر یک اشتباه است ؟ یا دلیل دیگری دارید ؟

ج - در این رابطه کلاً ما صحبت‌هایی با کومه له داشتیم و داریم . معتقدیم که اگر اشتباهی شده باشد بیشتر در تعجیل و عجله کردن بوده و این بدان معناست که از نظر ما هنوز از نقطه نظر دیدگاه رفقای کومه له در رابطه با صاف بندی نیروها مشکل و اشکالاتی هست . اما سعی خواهیم کرد با برخورد سالم ایدئولوژیکی در حوزه مشورت و مباحثه تا اندازه‌ای بر روی دیدگاه‌های همدیگر مؤثر واقع بشویم و بنظر ما این احساس خطری که ما از شکل بورژوازی لیبرال بعنوان پایگاه مستقیم امپریالیسم داریم ، این احساس خطر را در مورد رفقا هنوز جدی احساس نمی‌کنیم . البته از این گفته منظورمان این نیست که این رفقا با اصطلاح دریک چنین سطحی قسار بدهیم و یا احياناً بگوئیم که این رفقا خطر بورژوازی لیبرال را نمی‌دانند ، نه ؛ بلکه در عمل و اتخاذ تاکتیک طبعاً می‌تواند اتخاذ چنین و چنان موضعی عملاً ناقض آن چیزی باشد که در اعتقاد می‌گنجد .

س ۶ - تا چه حد احتمال سازشکاری یک یا چند نیروی عضو هیئت نمایندگی خلق کرد را با دولت می‌دهید ؟

ج - در اینجا چند پارامتر عمل میکنند . اولاً توان مبارزاتی مردم کردستان را حداقل در حوزه ملی باید بگیریم . ثانیاً میزان آگاهی که باز در این موضع وجود دارد باید در نظر گرفته شود . در نتیجه اینکه هر کدام از نیروهای متشکله هیئت نمایندگی خلق کرد به آسانی از یکسری خواسته‌هایی که واقعاً باید حداقلش را در نظر گرفت کوتاه بیایند بنظر ما نتیجه‌ای جز ایزوله شدن ندارد ، سریعاً مرگ آن نیرو را با خودش دارد و در نتیجه خود عینیت میزان سازشکاری را در اینجا

تعیین خواهد کرد ، ولی بهر صورت مادر نظر می گیریم که این نیروهای
مشکله در اینجا از مواضع طبقاتی مختلف حرکت میکنند و در کشان
از مسئله ملی و حل آن در این مقطع تاریخی متفاوت است . پس
بنابراین اگر چنین تضادی را از همین حالا در بطن این پدیده در نظر
بگیریم طبعاً در ادامه حرکت این تضاد ، خودش را در جدا شدن و
در برخورد های تکی که می تواند مفهوم کوتاه آمدن و سازش در يك
حدی را با خودش داشته باشد ، خواهد داشت . ولی بهر حال در این
مقطع با تا این مقطع بنظر ما این هیئت نمایندگی خلق کرد ، بهترین
تر کیبی بوده که در کردستان می توانست شکل بگیرد و معتقدیم که
نیروهای سهمیم در جنبش مقاومت آنرا تشکیل داده اند . این «فرزند
طبیعی» جنبش مقاومت خلق کرد بوده و صلاحیتش بالاترین صلاحیت
است و بطور کلی خیلی جدی پایگاه عظیمی درون توده مردم دارد
که تک تک این نیروها بهیچوجه يك جنبش پایگاهی ندارند و بعبارت
دیگر این يك مجموعه کمی نیست بلکه سرعت تبدیل شده به يك
کیفیت . بطوریکه ماشاواد بسیار زیادی داریم که اینک مردم کردستان
آن مرجعی را که برایشان قابل قبول است ، گفته هایش قابل قبول است ،
نه يك حزب ، نه يك شخصیت و نه يك سازمان است بلکه هیئت
نماینده گی خلق کرد است . « فاکت های خیلی جالب در دست داریم از
مبارزه توده ها و از پراتیک موجود در این مدت اخیر ، که مرجع قابل
قبول فقط هیئت نمایندگی خلق کرد است . از این نظر است که جهت
شناساندن هیئت نمایندگی خلق کرد ، کوشش بسیار نموده ایم و این
هیئت فقط از نیروهای سیاسی که در جنگ مقاومت شرکت داشته اند
تشکیل یافته و ما امروز هیئت را بمثابة نماینده خلق کرد ، دقیقاً و
مستقیماً نماینده خلق کرد تلقی میکنیم . از طریق این مرجع است که
مسائل خلق کرد رسمیت دارد . البته هر سازمان سیاسی استقلال خودش

را دارد، در برخورد های خود و موضع گیری های خودش مسائل را عنوان خواهد کرد. همچنانکه میکند. ولی کلاً اینرا مستقیماً بعنوان سخنگو و هیئت نمایندگی خلق کرد می دانیم و معتقدیم که بسته به روندی که در پیش داریم و زیگراگهائی که می تواند بوجود بیاید سرنوشت هیئت خلق کرد نیز در همین رابطه می تواند رقم بخورد.

س ۷ - بنظر شما طرح خود مختاری ارائه شده هیئت نمایندگی در چهارچوب مناسبات کنونی می تواند جامعه عمل بپوشد؟

ج - اولاً فراموش نکنیم که ما بصراحت مطرح کردیم که بهر حال محتوای خود مختاری مبتنی است بر نظام بورژوائی که در چهارچوب یک نظام بورژوائی مطالبه می شود، صرف نظر از مثالهای تاریخی و مثالهای موجود بخصوص از نظر حقوق بین المللی مسئله کاملاً تجربه شده و روشن است و در نتیجه چیز اساساً متناقض و متضادی با چهارچوب مناسبات نیست. اما با توجه بویژگیهای موجودی که در نظام مناسبات موجود در ایران داریم، امکان اینکه در همین حدش پذیرفته بشود مشکل می دانیم گرچه منتفی تلقی نمی کنیم. ولی با توجه به اینکه جامعه ما واقعاً طوفانهای عظیم اجتماعی را پشت سر می گذارد، تحولات اجتماعی سریعی در آن صورت می گیرد، مبارزه ضد - امپریالیستی بشکل گسترش دم افزون استمرار پیدا کرده، نه تنها در این باصطلاح مدت کوتاه، بلکه حتی هر روز شاهد صف آرائی جدید نیروها هستیم. در یک چنین وضعیتی که تعادل قوا دائماً بهم می خورد ما باز سرنوشت همین خود مختاری را باین صورت در نظر خواهیم گرفت بدین معنی که آیا این تعادل قوا در مجموع در ادامه روند خود بنفع نیروهای ضد امپریالیست و دموکراتیک حرکت میکنند یا اینکه در جهت تثبیت نیروهای ضد خلقی وابسته بامپریالیسم، که بسته باینکه کدامیک از اینها حتی در مدت کوتاهی تثبیت شود رابطه خود مختاری کردستان نیز با آن تعیین

خواهد شد .

س ۸ - تا چه حد امکان فعالیت نیروهای وابسته بامپریالیسم نظیر پالیزبانها و غیره . . . . . را در کردستان می‌دهید ؟

ج - ماضی اینک باید از پیش اتهاماتی را که از طرف جنگ افروزان هیئت حاکمه و کسانی که اینک هر چه بیشتر چهره شان افشا می‌شود خلق کرد را ، جنبش راستین مقاومت خلق کرد را ، سازمانهای خلقی و متعهد مربوط به اورا ، بامپریالیسم و عناصر وابسته به آن نسبت داده‌اند شدیداً رد میکنیم و همانطوریکه همیشه در برابرش موضع گرفته‌ایم و حقانیت مواضعمان لحظه بلحظه بیشتر روشن می‌شود و اینک معلوم می‌شود که آیا آقای امیرانتظام یا آقای چمران یابزدی ، قطب‌زاده ، اینها بیشتر بامپریالیسم پیوند می‌خورند و یا جنبش اصیلی که خلق از خودش نشان می‌دهد و قهرمانانه در راهش مبارزه میکنند؟

باین مقدمه که تأکید کردیم رویش ، برای ما درک و پذیرفتن آن خیلی مهم و اصولی است ، اضافه میکنیم که باتوجه باینکه نظام پیشین از نظر سیاسی - رژیم پهلوی که پایگاه مطلق و در بست امپریالیسم بود از قدرت ساقط شد و باتوجه باینکه امپریالیسم ضربات جدی خورده ، از هر تضادی که اینک در داخل جامعه وجود داشته باشد قطعاً می‌خواهد که از اینها استفاده بکند و سود ببرد . مامی‌دانیم که امپریالیسم در همه جبهه‌ها می‌جنگد ، در همه جبهه‌ها سعی میکند که بقای خود را تأمین کند . . . . . بنابراین ما این خطر را در کردستان همیشه مطرح کرده‌ایم و اینک هم میکنیم . منتفی نمی‌دانیم و از این نظر هم شدیداً در برابر نیروهائی مثل شیخ عثمان‌ها که پایگاه فتودالی امپریالیسم در رژیم شاه در منطقه بوده‌اند و اینک گویا ملی و انقلابی شده‌است می‌خواهند مدافع منافع خلق کرد باشند ، موضع داریم . شدیداً در برابر این مسئله خود را موظف می‌دانیم . بخصوص خودمان را با

توجه به موقعیتی که در جنبش کمونیستی داریم . جنبش ضدامپریالیستی داریم و باویژگی سراسری بودنمان با این مسئله شدیداً مبارزه خواهیم کرد و اجازه نخواهیم داد که جنبش اصیل خلق کرد با ورود عناصری این چنین لوٹ بشود و جهتش انحراف پیدا کند .

س ۹- عملکرد حزب توده نسبت به جنبش مقاومت کردستان را بر ایمان تاحدی که امکان پذیر باشد بررسی کنید ضمناً فعالیت این حزب در حال حاضر در کردستان در چه زمینه‌ای است و در چه حدودی میباشد؟

ج - باز این از سئوالهایی است که در یک مصاحبه کوتاه جوابش را نمیشود داد ولی همانطوریکه در روزنامه «کار» در «ریگای گسل» (راه خلق) ارگان شاخه کردستان، در اعلامیه و بیانیه‌های دیگر دیده‌اید ما اصولاً معتقدیم که حزب توده از موضع اپورتونیسیم طولانی که در آن تبدیل بیک نماد شده و از این موضع خود را بسوی قدرت کشاندن، زیر قدرت باقی ماندن، صرف نظر از اینکه این قدرت در راه زحمتکشان است یا نه ، با انواع و اقسام توجیحات باصطلاح علمی و حتی بشکلی که در مواردی به شیادیهای سیاسی متوسل شدن با جنبش مقاومت خلق کرد برخورد کرده است . در اینجا ابتدای شروع جنبش مقاومت در برابر جنگ تحمیلی، کردستان را ضد انقلاب معرفی کردن ، کردستان را پایگاه ضد انقلاب دانستن و در حالیکه ارتش ضد خلقی و پاسدارهای غیربومی ناآگاه که بمنطقه اعزام شده بودند و در برابر خلق بسیج شده بودند و از هوا و زمین میکوبیدند و جلو میرفتند ؛ شعاری که حزب توده عنوان میکرد این بود که مردم کردستان خونسرد باشید متین باشید ، این بنظر ما یعنی تسلیم طلبی ، یعنی مشخصاً پشت پازدن بمنافع خلق و طبعاً چیزیکه در مورد اینجا بسیار روشن است لگدمال کردن ایدئولوژی ای است که باصطلاح خودشان را پای بند آن میدانند با انواع ارائه تحلیلهای ظاهراً همانطوریکه لنین مطرح میکند :

«اپورتونیستها هیچوقت دلیل کم نمیآورند . اینها توی آستینشان هزارویک دلیل دارند . هر وقت یکی روشد دیگری را عرضه خواهند کرد» . بنظر ما در رابطه با جنبش مقاومت خلق کرد موضع هائی که میگیرند طبق معمول بسته باینکه باد از کدام سو میآید و یانه سیخ بسوزد نه کباب عمل میکنند . مثلاً با وقاحت تمام با آنکه خودشان میدانند بین خودمختاری و خودگردانی تفاوت ، حتی از نقطه نظر بنیانی نیز وجود دارد ، میگویند که ما طرح خودگردانی هیئت دولت را که مبتنی بر پیام واقع بینانه امام خمینی است همان خودمختاری ای میدانیم که خلق کرد میخواهند . این منتهای شبادی است که میتواند این حزب از خودش نشان بدهد . طبعاً صرفنظر از گذشته این حزب پیش گرفتن يك چنین سیاستی در کردستان بمفهوم این خواهد بود که در کردستان نه فقط پایگاهی نداشته باشد بلکه عمیقاً مورد نفرت نه فقط روشنفکران انقلابی و نه فقط نیروهائی که از دیرباز این حزب را شناخته اند گرچه از مواضع متفاوت ، انگیزه های متفاوت ، تعلقات ایدئولوژیکی متفاوت که خود جای بحث دارد ، بلکه واقعیت اینست که از نظر توده مردم نیز منفور هستند . و از این نظر دیگر فعالیت اینها در کردستان بجز اینکه بتواند شماره هائی از «مردم» را پخش کنند چیز دیگری نمیشود دید .»

س ۱۰- بنظر شما هدف از کشتار وحشیانه «قارنه» چه بوده و این مسئله را چگونه می بینید ؟

ج - واقعیت اینست که در جریان جنگ بر اساس نفرتهای کور- توده مردم که عناصر مرتجع و ضد مردمی دامن میزنند ، از احساسات مردم در جهت های کاملاً ضد خلقی و منحرف استفاده میکنند . در نقده يك چنین موقعیت و زمینه ای بسیار آماده است . از دیرباز مسئله ترك و کرد را عنوان کردند . فاجعه نقده آنموقع پیش آمد ، و کمابیش در

جریان آن هستید . نکته خیلی جالب اینکه اخیراً در اطراف نقده يك حرکت بسیار قهرمانانه‌ای توسط روستائیان بی‌زمین دیده شده است که آنها بطور دسته جمعی قصد مصادره زمینهای بزرگ تعدادی از مالکین را کردند و شروع کردند بطوردسته جمعی کشت کردن، شخم زدن و تصمیم داشتند بطور جمعی هم برداشت کنند . حرکات بسیار زیبایی از خودشان نشان دادند . از خودشان سرود درست کردند ، در حال شخم و کشت ، دسته جمعی میخواندند ، همه مصمم شده بودند که در برابر فتودالها بایستند . این حرکت هنوز هم ادامه دارد ولی در اینجا می‌بینیم که فتودالها و مرتجعین محلی بلافاصله برای انحراف مبارزه مسئله ترك و كرد را مطرح میکنند که کردها حمله خواهند کرد، کردها فلان خواهند کرد و کشتار خواهند کرد و غیره . در ضمن بر اساس مواضعی که در هیئت حاکمه جریان دارد نسبت بمسئله خلق کرد و استفاده از عناصر قدرتمند محلی که نوك پیکان ارتجاع شده‌اند در اینجا مثل ملاحسنی و قتیکه عناصر محلی چون معبودی‌ها که هم اینک به تسلیح توده‌های ناآگاه ترك دست زده‌اند . پس اگر يك همچو واقعیتی را در نظر بگیریم در جریان جنگ اینک جنبش مقاومت خلق کرد با سمت‌گیرها و تاکتیکهای کاملاً درست با نیروی مهاجم جنگیده‌اند و برخورد کرده‌اند . اینها دست بحرکات انتقامی زدند و برای اینک بتوانند در نقده بین توده‌های کرد وحشت ایجاد بکنند تا در نظر خودشان اینها را از حرکت بسوی سازمانهای متعلق بخلق کرد باز دارند . دست به يك چنین جنایت عظیم تاریخی زدند . عظیم نه از این نظر که کمیتش قابل توجه بود - که البته در حد خودش بود - بلکه عظیم از نظر قساوت و جنایت و بیرحمی که در اینجا صورت گرفته است . طبعاً این عمل می‌تواند دلایل یا نتایج بعدی دیگری نیز داشته باشد مثلاً اینک با چنین عملی ایجاد باصطلاح این ذهنیت را که باید

ارتش را درجه بیشتر تقویت کرد و با این جنایات ارتش را متمرکز نماید و نیرویش را در اینجا سنگینتر بکند که طبعاً لازمه‌اش اینست که امرای ارتش ، امرای محلی ارتش (یعنی در واقع پیش برنده سیاست ضد خلقی ارتش) از چنین وقایعی بهره بگیرند و سیاست خود را در بستر این حوادث پیش ببرند .

س ۱۱ - رفیق پایگاه توده‌ای سازمان چریکهای فدائی خلق در کردستان بطور عمده کدام قشر یا طبقه است ؟

ج - باز این باتوجه به ایدئولوژی و سیاست ما روشن است پایگاه توده‌ای ما باید نیروهای زحمتکش بطور مشخص در شهر کارگران در درجه اول و دیگر زحمتکشانی که در صف خلقند و بیشترین فشار را تحمل میکنند . ما طبعاً روی اینها تکیه خواهیم کرد و در روستا عمدتاً از نظر ارتباط گیری تلاشمان روی خوش نشینان و اقشار پائین دهقانان خرده پا خواهد بود . ولی اینکه الان ما پایگاهمان در مقطع فعلی چه باشد باتوجه باینکه هنوز مادر کردستان فعالیت تشکیلاتیمان جوان است و باتوجه باینکه شهر بشهر باتوجه بویژگیهایش و عملکرد های سازمانی ، فعالیتهائی وجود دارد . اینک عمده پایگاه ما در شهر ها در بین کارگران شهری و توده دانش آموزی وجود دارد . آنچه که برای ما مهم است این نیست که الان چه هستیم بلکه این است که به کدام طرف سیر میکنیم که اینهم روشن است .

س ۱۲ - در صورتیکه مذاکرات کاملاً باشکست روبرو شود ، سازمان مبارزه خود را در چه اشکالی ادامه میدهد ؟

ج - شکل مبارزه را از پیش نمی‌شود تعیین کرد . وقتی مذاکرات شکست خورد بسته به آن موقعیتی که خواهیم داشت و به اصطلاح وضعیت توده‌ها در کردستان و بطور کلی مجموعه اوضاع و احوالی که در ایران عمل میکند اشکال و شیوه‌ها و تاکتیکهای مبارزین

در اینجا روشن خواهد شد . برخورد درست این است که براساس واقعیات حرکت کنیم . شیوه ما این است که در هر مقطع تحلیل مشخص بکنیم . که چه اشکال و شیوه‌هایی از مبارزه در جهت پیشبرد مبارزه ضد امپریالیستی و توده‌ای خلقها و مردم ایران است .

س ۱۳ - آیا فعالیت قیاده موقت بعنوان يك نیروی وابسته به امپریالیسم در کردستان مطرح است ، یا وابسته بدولت مرکزی است و یا اینکه مستقلاً فعالیت میکند . در این مورد توضیح مختصری را که ممکن است بدهید .

ج - قیاده موقت يك پروسه‌ای را در ایران پشت سر گذاشته که در زمان شاه سابق يك نیروی مستقیماً وابسته بامپریالیسم بود ، طبعاً مستقیماً وابسته به رژیم شاه بود و بهمین دلیل فعالیت مستقلش مطرح نبود . اما بعد از قیام هم در رابطه بادرون خودشان مسائل بوجود آمد و هم باتوجه به موضعگیری جدید دولت عراق که اخیراً بعد از کنکوره انشعابی در آن صورت گرفت و يك جناح از آنان جدا شد . در ضمن بخش بسیار عمده‌ای از نیروی اینها یعنی پیشمرگه‌ها و توده‌های ناآگاه دنباله روشن باتوجه به جهت گیری اخیر دولت عراق و موضعگیری تاکتیکی دولت عراق در رابطه با اصطلاح خواباندن حرکات در کردستان عراق ، تا آنجا که ما اطلاع داریم به عراق رفته‌اند . اینک قیاده موقت به عناصر مرتجع منطقه تکیه میکنند و طبعاً با عناصر امپریالیستی موجود در حاکمیت پیوند کاملاً نزدیکی دارند . مثلاً رابطه اینها با چمران يك رابطه کاملاً شناخته شده است . در مجموع می‌توان با استفاده به واقعیات گفته شده چنین نتیجه گرفت که قیاده موقت همچنین باتوجه به وضعیت عمومی جنبش کردستان ایران ، نمی‌تواند اصلاً مستقلاً بخودش تکیه بکند . این همواره به نظر ما خطر بوده و هست . اما خطری که با اصطلاح بتواند خودش

را بشکل عملی در برابر نیروها پیش ببرد ، این خطر باتوجه به ضعفی که اینها پیدا کرده‌اند و نیروئی که از درون خلق قوت پیدا کرده جدی تلقی نمی‌شود . اما در عین حال ما خیلی هوشیاریم ، هرگونه توطئه اینها را باید افشاء کنیم و از نظر عملی هم آماده برخورد با آنها باشیم .

س ۱۴ - تأثیرپذیری جنبش خلق کرد در ایران از جنبش خلق کرد در عراق به چه صورت و در چه حدودی بوده است ؟

ج - خوب طبعاً رابطه بسیار نزدیک تاریخی بین این دو وجود دارد و مبارزه جنبش خلق کرد عراق بیشترین تأثیر را در جنبش خلق کرد ایران داشته و اینک هم درست بصورت متقابل تأثیری که جنبش خلق کرد ایران در جنبش خلق کرد عراق دارد می‌بینیم . این تأثیر را می‌توانیم از چگونگی پیشبرد مبارزه ، چگونگی برخورد اینها با نیروهای سراسری و دیگر نیروهائی که هر کدامشان در این کشور با چهار کشوری که قرار دارند ببینیم . تجربه‌ها و دستاوردهائی که اینها باهم مبادله میکنند از طریق سازمانهای سیاسی ، مستقیم و غیرمستقیم مجموعاً می‌شود گفت که این تأثیر مقابل بوده ، هست و خواهد بود . البته این اشتراك ، سرنوشت و وضعیت مشترك ملی است .

س ۱۵ - تاچه حد ضرورت مبارزه ایدئولوژیک در این مقطع بانبروهای سیاسی دیگر خلق کرد را می‌بینید ؟

ج - مبارزه ایدئولوژیک بانبروهای سیاسی دیگر خلق کرد چیزی نیست که باصطلاح باین یا آن مقطع مطرح باشد . گرچه میتواند در این یا آن مقطع انرژی بیشتری را بخود اختصاص دهد . آنچه که هست ما تلاشمان این است که اولاصف مستقل خودمان را هم در حوزه تئوریک و هم در حوزه پراتیک نشان بدهیم . اما بمحض اینکه اینرا مطرح میکنیم که صف مستقل مان را بایسد داشته باشیم اضافه

میکنیم که بر این اساس رابطه خود را با دیگر نیروهای سیاسی خلق کرد بر اساس همکاری و هماهنگی و با حفظ اصولیت گسترش بدهیم و مبارزه ایدئولوژیک را در جهت رسیدن به یکسری وحدتهای اصولی در یک روند طولانی تلقی میکنیم و در این مورد همانطوریکه از نشریاتمان یا موضعگیریهای عملیمان در مسائل روزمره می بینید کلاً خودمان را در یک چنین روندی می دانیم که مبارزه ایدئولوژیک باید صورت بگیرد. اما ما مبارزه ایدئولوژیک را نه در شکل تجریدی روشنفکرانه بلکه مشخصاً در پیوند با پراتیک و آنهم با توجه باینکه در اینجا سازمانها از موقعیت توده ای و پایگاه توده ای برخوردارند قرار می دهیم . بنا بر این مجموعه اینها را در مسائل جنبش خلق در نظر خواهیم گرفت .

س- آیا بعنوان سخنگوی شاخه کردستان سازمان فدائیان خلق برای خلقهای ایران ، برای جنبش مقاومت و برای خلق زحمتکش پیامی ندارید ؟

ج- پیام ما از همه بیانیه هایمان ، اعلامیه هایمان ، نشریه هایمان و تاحدودی در همین مصاحبه عنوان شد . ولی کلاً در شرایط فعلی میتوان اینرا مطرح کرد که واقعاً از نظر تاریخی خلقهای میهن ما در یک موقعیت بسیار حساسی قرار دارند . مبارزه ضد امپریالیستی ، مبارزه طبقاتی لحظه بلحظه حادثر می شود و در نتیجه اتخاذ موضعهای صحیح بر اساس صف آرائی نیروهایی که بوجود آمده و دارد بیشتر شکل می گیرد می تواند از اهمیت بسیار تعیین کننده ای برخوردار باشد . بطور کلی مبارزه خلق کرد را جدا از مبارزه دیگر خلقهای ایران نمی بینیم . مبارزه دموکراتیک خلق کرد را جزو مبارزه دموکراتیک سراسر تلقی میکنیم . این مبارزه در ذات خودش دارای جنبه های عمیق دموکراتیک و ضد امپریالیستی است و اما عمده مسئله ای که مطرح است اینکه خاق کرد باید با تمام نیرو از کانال سازمانهای سیاسی

خودش بکوشد که این مبارزه را در جهت ضد امپریالیستی با مبارزات دیگر خلقها پیوند دهد. چرا که معتقدیم اگر این رابطه برقرار نشود یا ضعیف باشد دچار ناسیونالیسم تنگ نظر و مبتدلی خواهیم بود که نه فقط نتایج مثبتی نخواهد داشت بلکه ضربات جدی هم بجنبش عمومی خلقهای ایران و هم بخود جنبش خلق کرد وارد خواهد کرد. پس خلق کرد باید هوشیار باشد و سازمانهای سیاسی اش هم در این مورد موظفند که این مسئله را در نظر بگیرند. البته این هم وظیفه و هم خواست سازمانهای سیاسی است و چیزی نیست که دلخواهی باشد، بلکه مشروط بمواضع طبقاتی و ایدئولوژیکی اینان است. همچنین باز در رابطه با دیگر توده های ایران و سازمانهایی که در سطح توده ها می توانند فعال باشند و فعالیت بکنند، باید جنبش خلق کرد را از آن خود بدانند و هر چه بیشتر در جهت معرفی حقانیت این جنبش بکوشند. یاد رک از همین طریق است که خواهند توانست زمینه را برای وحدت هر چه بیشتر جنبش خلق کرد با جنبش توده های سراسر میهنمان تأمین کنند. خلق کرد می تواند و بیشتر خواهد توانست در تکامل مبارزات توده ای میهنمان تأثیر بگذارد. این خلق بابلوغ سیاسی اش دریافته که حل واقعی مسئله تاریخی اش جدا از پیروزی واقعی توده های میهنمان برهبری طبقه کارگر نیست.

ما با این امید حرکت میکنیم که بجامعه ای عاری از هرگونه ستم دست بایم و اطمینان داریم که این امید را تحقق خواهیم بخشید زیرا که ما به نیروی عظیم و خلاق توده ها متکی هستیم.

باپوزش از خوانندگان

* در صفحه ۹ سؤال ۳ چاپ نشده است که در زیر می آوریم.
سؤال ۳ - با توجه به مجموعه عملکردهای آیت الله خمینی از مقطع قیام تا کنون شخصیت ایشان را چگونه ارزیابی می کنید؟

۴۰ ریال

انتقاد. مبارزه. پیروزی
سازمان دانشجویان پیشگام
تبریز

دیجیتال کننده کتاب : نینا پویان